Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШОАТТА, 16 ЯНВАРЬ, 1988 ШУ. ★ № 7 (7509). ★ Мах 3 кап.

Яхъа дневник

ЛаьрхIар кхоачашду

Нохч - ГIалгIай цементни завода коллективо цIаккха ца хиннача тайпара дика производственни хьокхамаш а доахаш, дикка тIеххкхоачашдир дIадахача шера ше тIанийца доккхий декхараш. Паччахьалкхен планагIа лаьрхIачул совгIа маьхалъяьккхар 973 эзар сом мах бола продукци, заданел совгIа арахийцар 748 эзар сома маьха товарни продукци. Лакхерча категорегIа йола продукци арахецара шера план 199,1 процент кхоачашйир завода болхлоша. Оттабаьча боарамал дукхагIа цар арахийцар 25 эзар тонн совгIа клинкери 24 эзар тонн совгIа цементи.

Ший потребителашта поставкаш яра договорни декхараш а толаме кхоачашдаьд предприяте коллективо. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах кходаьд бIаьш эзараш сомаш. Къахьегама овсарле лакхъяра шера задани 4,2 процент тIеххкхоачашъяьй цо.

Предприятерча пехех цхьаккха а яц дIадахача шера плани тIанийца декхараши кхоачаши тIеххкхоачаши ца деш. Къаьстта хьинаре къа а хьегаш, чакхдаьккхар дIадаха шу Наурбиев Рамзан, Дидаров Хьасан. Исмаилов Iуман, Белхароев Мухтар, Хизбулаев Мухьмад керте латтача цехий коллективаша.

Деша дай бац

ДIадахача шера доккхий социалистически декхараш тIанийшадар «Силуэт» яхача Нохч-ГIалгIай производственни текстильно - галантерейни объединене болхлоша. Цу шера баьча балха итогаша хьахьокхачогIа, декхарий дукхагIйола пункташ кхоачаш ца еш йисай. Халкъа эша товараш, иштта товарни продукци арахецара паччахьалкхен план низткъа мара кхоачашъяьяц. Товарни продукци арахецара шера заданех-м лоархIабаьб, бакъда, декхараш тIадисар дукха.

ХIара къахьегама коллектива керттера хьокхам ба ший потребителашта продукци лоаттаяра договорни декхараш кхоачашдар. ХIаьта объединене коллективо шера дола договорни декхараш 98,3 процент мара кхоачашдаьдац. Ший смежникашка цо дIа ца кхоачийташ йисай 240 эзар сома маьха продукци. Арахецача продукцега дIабода мах лохбара, паччахьалкхенна пайда бара тIанийцача декхарех а лоархIабаьбац трикотажникаш.

Къаьстта эсала болх а беш, чакхдаьккхар дIадаха шу Кодзоев Хьамида кулгалдеча Назрановски филиалеи Ибрагимов Абдул - Iазим керте латтача Урус-Мартановски филиалеи коллективаша. Царна дукха паччахьалкхен декхар тIадисар. ТIанийцача декхарех меттел планах а лоархIабаьбац цу филиалий болхлой.

КЪАХЬЕГАМЦА СИЙ ДАЬККХАР

Назрановски района «Экажевский» совхоза Альдиев Iийса керте латта № 2 йолча шурий-товарни ферма коллектив дика лоархIаю ший социалистически декхарех. ПланагIа хIара кхоабача Iаттагара 2350 килограмм шура яккха езача соахка укхаза яьккхар 3250 килограмм я. ЛурчогIа хинначул 240 килограмм дукхагIа хул из. Из толам баккха аьттув баьннаб вIаши оагIув хьаллоацаш, барт болаш, хIаранегара доагIар цIенхаштта хьадехаш хилар бахьан долаш.

Социалистически яхье даим а хьалха латташ хьаенарех я ферма дикагIйола доярка Сурхоева ХIажар. Сийлахь-боккхача Октябра 70 шу дизара сийленца накъаера, хIаьта шера план кхо бутт ханал хьалха кхоачашйир цо. Шу чакхдаьлча хIара кхоабача Iаттагара юкъера лаьрхIача 4200 килограмм шура ше яьккха хиларах рапорт делар ХIажара.

Безаме, аьсала саг я Сурхоева, дог раьза а долаш балха ший йIаьхий опыт дIайовзийт цо ферме болх беш болча къонача дояркашта. Цо болх бе, хьайбашта доалде Iома а баь хIанз дукха цул тIехьа ца бусаш болх беш ба йижарий ДарсиговгIар Лизаи Iайнаи, Писягина Нина, Герметханова Зарема, кхыбараш.

Дика болх барал совгIа хьинаре дакъа лоац ХIажара юкъарча вахаре а. Из я ферма халкъа тIахьожама группа член. Цхьа кхоачамбоацар дитац цо теркал ца деш, нийсъенна ледарло дIаяккхара оарцагIйоах ферма коллектив, дояркай, скотникий болх аттача баккхара наькъаш лех, цудухьа наха лоархIаш, сий деш саг я Сурхоева ХIажар.

СУРТА ТIА: хьалха латта доярка ХI. Сурхоева.

Р. АУШЕВА сурт.

ЛАЬТТА ХЬАЬНДУ

Хьинаре къахьийгад дIадахача шера «Агропромхимия» яхача Ачхой - Мартановски районни производственни объединене коллективо. Массадолча хьокхамегIа план тIеххкхоачашъяьй цо. Чакхдаьхад 668 эзар сома маьха балхаш, планагIа 620 эзар сом мара доацача. Района боахамий кхашка дIайинхьай 104 эзар тонн органически удобренеш. Планага хьежача 130 процент я из.

— ЛийрхIачул 3 эзар тонн дукхагIа минеральни удобренеш дIайоаржаяьй оаха кхашка, — яхаш дувц объединене керттерча агронома Балаев Руслана.

Цхьабакъда, массарел дикагIа болх баьб йоккха опыт йолча трактористаша Катаев Вахас, Сатуев Сайд-Махьмада, водителаша Бисултанов Алхас, Патраханов Тархана. Юнусов Шаране. Шоай планаш 120 — 140 процент кхоачашъяьй цар.

К. ВАХАЕВ.

КПСС ЦК Политбюро

14 январе хиннача заседане тIахьожама порядкагIа КПСС ЦК Политбюро хьежар РСФСР Нечерноземни зона Агропромышленни комплекс дегIайоалаяра хьакъехьа хьалха тIанийца партеи правительстван решенеш кхоачашъярах долча дешага. Парте областной комитетий хьалхарча секретараша дакъа а лоацаш, из дувцача хана белгалдаьккхар мехка из лоархIаме экономически район дегIайоалаяра белгалдаь гIулакхаш кхоачашдаро дика влияни еш хилар. Материально - технически базеи социальни сфереи дегIайоалаяра а чIоагIъяра а дикка дукха ресурсаш дIаяхийтай. Из дар бахьан долаш дуккхача шерашка юртбоахама продукци йоаккхилга кIезиглуш хилар сецадаьд.

Цунца цхьана Нечерноземни зона агропромышленни производство дегIайоалаеча овлангара хувцамаш хинна доацаш лерхI Политбюрос. Региона дуккхача областийи АССР-и юрта боахам чIоаггIа дегIабоагIилга Iалашдешдац, паччахьалкхенои колхозашеи дIаухийта йоккхий средстваш боагIаш бола пайда луш яц. Къаьстта сатем боабеш да Владимирски, Ивановски, Калинински, Кировски, Костромски, Рязански, Смоленски, Ярославски, Новгородски, Псковски областий боахамашкара гIулакхаш.

РСФСР Нечерноземни зона мехка кхачан фонд тешшаме дегIайоалаяра бола лоархIам дIахо а чIоагIбар боккхача политически, ерригача паччахьалкхен лоархIаме декхар хилар белгалдаьккхар. Боккха теркам тIабахийтар цу районе баха нах гарггарча хана шоай производства чотагIа кхачаи керттерча продукташа Iалашбе безаш хилара. 1995 шера юртара хIара дезал коа эша кхыйола гIишлош йолча нах чубахача къаьсттача цIенца Iалашбергболаш, юрташкарча нах бахача пункташка кхоачамболлаш школаш, берий учрежденеш, унахцIено лораяра, культура, торговле, быта объекташ хургйолаш Нечерноземья юрт социальни эргаяккхара темпаш лакхъе лаьрхIад.

Укх шера денз дIа данза даргдоацаш лаьрхIад наькъаш дахкара шерра программа кхоачашъелга, юрташка дукхагIа газификаци елга, производственнии бытовойи хьашташка дукхагIа электроэнерги дIайохийтилга. 1988 — 1995 шерашка РСФСР Нечерноземни зона социальнии экономически дегIайоалаяра комплексни программа оттае, из кхоачашъяра капитальни вложенеш, материально - технически ресурсаш приоритетни къоастае лаьрхIад. РСФСР Нечерноземни зона Агропромышленни комплекса доал делга дIахо а эргадаьккха тоадара хьакъехьара гIулакхаш къоастадаьд.

«Чернобыльски АЭС авари хилара бахьанаш тахкарах хьахиннарехи цох даьнна зе-зулам дIадоаккхаш даьча гIулакхехи, атомни энергетика кхерамзле Iалашъяра хьакъехьара» КПСС ЦК-а 1986 шера 14 июле баь соцам а цу деша хьакъехьа партеи правительстваси яь кхыйола решенеш а мишта кхоачашъю хьежар.

Белгалдаьккхад, авари хинначул тIехьагIарча юкъа цу лостаме тайп-тайпара доккхий гIулакхаш даь хилар. Лоацача хана геттара чIоагIа дIакъайлар еха хинна энергоблок. Хьалъяь йоалаш латт энергетикий кердача города — Славутича хьалхара аргIа. Атомни энергетика организационнии техническии боарам эргабаьккха тоабарца дувзаденна лоархIаме дешаш къоастадаьд.

Радиоактивни бIехъеннача районашкарча городаштеи юрташтеи дезактиваци яьй. Укхаза бахача наьха унахцIено лораяра, царна хиланза даргдоаца медицински новкъостал дара доккхий гIулакхаш ду. Шерра болх дIаболабаьб радиационни медицина Ерригсоюзни центро. Боккхача боараме дезактивационни балхаш дар бахьан долаш станце территоре тIа, цун помещенешка болх беча персонала кхераме хургйоацача боарамга яьккхай радиаци. Нах чIоаггIа тахкаро хьахьекхар радиацеца дувзаденна цар унахцIено телхаергйола цхьаккха хIама ца хилар.

Цигара кхыча моттигашка дIабахийта беррига баха нах беча балхацеи фусамашцеи Iалашбаьб. Из дара хьалдаьд 21 эзар совгIа нах чубаха индивидуальни цIа, социально - бытовойи культурниц гIулакхашта лаьрхIа 800 гаргга объект, 15 эзар квартира еннай. 900 миллион сомал совгIа тайп-тайпара компенсации льготаши еннай. Авари хиларах даьнна зе дIадоаккхаш духхьал дIадахар 4 миллиард сом гаргга хилар, хIаьта цу районашка продукци яккхара боарамаш кIезигдалари кхыйола расходаши лаьрхIача — 8 миллиард гаргга сом.

Авари хиларах даьнна зе дIадоаккхаш шоацца нийсде кхы доацеи технически чоалханеи даь дукха балхаш лоаццача хана чакхдаха йиш хилар болхлой, Iилманхой, инженерно-технически болхлой, гIулакхера нах, Советски Эскара бIухой йоккха патриотизм йолаши шоаш кхо ца беши хилар бахьан долаш. Советски нах кхотабеннеи коллективизм йолаши хилара къаьгга тешал ду цар Чернобыла фонде 540 миллион сом ахча хьачудаларо.

Политбюрос къоастадир авари хиларах даьнна зе дIадаккхара дола дIахора декхараш, СССР Минатомэнергена, кхыча министерстваштеи ведомстваштеи тIаднллад атомни станцей йизза кхерамзле Iалашъяра низаш тIадерзаделга. Къаьстта белгалдаьккхад вай мехка атомни энергетика дикача кердача технически кIийлен тIа, геттара тешамеча инженерни конструкторски решенеш тIа, АЭС коллективашка йоккха технологически дисциплина йолаш дегIааха езалга. Боккха лоархIам баьб кадращца болх чIоагIагIа бе безаш хилара.

Политбюрос могайир Паччахьалкхен предприятех (объединенех) долча СССР Законага хьежжа кийчъяь къахьегача коллективашка советаш харжара, предприятей кулгалхой харжара порядках йола предложенеш. Белгалдаьккхад, къахьегача коллективай советаши кулгалхойи харжар производствана доал дара профессиональни компетентность йола, общества, коллектива, хIара къахьегамхочун хьашташ вIашагIтоха а лархIа а ховргдола доккхий морально-политически гIулакхаш доахка болхлой производствана доал дара юкъеозаш хила дезалга.

Политбюрос могайир М. С. Горбачева Чехословаке Коммунистически парте ЦК Генеральни секретараца М. Якешца хиннача беседа итогаш. Дика а хеташ белгалдаьккхад социализм хьалъяра керттерча проблемашка бода КПСС-ен КПЧ-ен никъ цаI хилар, арахьарча политика овлангарча дешай хьакъехьара уйлаш цаIаш хилар. Шинна а вежарашха болча мехка перестройкана, демократизаци яра, Iилматехнически социальни прогресс сихъяра тIаберзабаьча наькъаца дувзаденна массе а оагIорахьа советско - чехословацки цхьана къахьегилга дегIадоаладара керда шерра таронаш хьаелл.

КПСС ЦК Политбюро заседане иштта дийцад советски экономика дегIайоалаяра, вай мехка арахьарча политика никъ дIабахьара кхы цхьадола дешаш а.

МИШТА IАНГАРА ДОАХ ХЬАЙБАШ

ТАРОНАШ ЦХЬАТАРРА ЯЛЕ А

Хьайбаш леладерашта геттара бехктокхаме ха я хIанзара яр. Хьайбаш лертIа доал деш Iангара ца доахе, паччахьалкхенга хьайбай продукци йохкара пятилетка кхоалагIча шера тIанийца социалистически декхараш кхоачашде хала хургда. ХIаьта мишта вIаштIехьбаьккхаб из болх Сунженски района боахамашка?

Белгалдаккха доагIа, XIX партсъезда цIерагIча колхоза шоллагIча шурий-товарни ферме дика вIаштIехьдаккхад хьайбашта Iуналделга. Коммунист Толмачева Людмила Федоровна керте - латтача 75 саг чувоагIача коллективо Iалаьмате дика дIадоладаьд ер шу. Толаме чакхдаьккхар дIадахар а. Цунна тешал ду цифраша: 1506 тонн шура я ферма коллективо паччахьалкхенга ехкар, 1450 тонн план йолча. ХIаьта, юкъера лаьрхIача цу шера цхьан Iаттагара яьккха шура 3862 килограмм хилар, е лийрхIа хиннача 462 килограмм дукхагIа. Къахьегама овсарле кхы лох ца еш хьабоагIа хIанз а. ХIара кхоабача Iаттагара 11,5 килограмм шура йоаккх дийнахьи буси, задани 8 килограмм йолаш.

Цу хьокхамаша къаьгга хьагойт ферма коллективо хьинаре къахьегаш хилар. ЙоагIаш тиллай цунах, КПСС XXVII съезда цIерагIа ферма, аьнна цIи. Из еза цIи доккхал деш лелаю цу коллективо.

КарагIдаьнначох кхоачамбаь Iе дагабац ферма къахьегамхой. Кхы а доккхагIа да укх шера цар шоашта хьалхашка оттадаь декхараш. 1700 тонн шура я цар паччахьалкхенга йохка лаьрхIар, 1650 тонн план йолча. Уж декхараш шоаш толамца кхоачашдергхиларах тийша а ба уж.

— ВIалла шеко а яц укх шера оаха тIанийца декхараш тIеххкхоачашдергхиларах, — йоах Толмачева Людмила Федоровнас. — ХIана аьлча, духхьашха кхоачашдеш дац оаха уж тайпа декхараш. Тха коллектив Iалаьмате барттайна я. ЦаI санна балха тIера ва шеввар. «Аз дечул укхо дудалар ер», яха уйла йолаш саг вац тха. Массава а кийча ва шоайла гIо де, Iимерза, дIа-хьа тIера ба. Цунга хьежжа болх а дIабода дика.

Ферма кулгалхочо дувцар бакъхилар гуш дар. ТIатеIIа болх беш бар хьайбаш леладераш. Де хIама доацаш лелаш, е Iохайна вагIаш саг вацар. ХIара болхло ши-ший декхар кхоачашдеш вар. ДувцачогIа, иштта да укхазара хIара балха ди.

Шоай ханна дика ремонт яь я ферма ерригa хьайбай помещенеш. Цудухьа хIанз атта да укхаза болх бе. ЙIайхеи цIенеи я хIара помещене чу. СапаргIата я массанахьа а. Цунга хьежжа сакъердам а хул ший балхаца. Шоай доалахьарча хьайбашка санна, дог а лазаш, хьож укхазара болхлой шоаш леладеча кагийча а доккхагIдолча а хьайбашка.

Дика къахьегаш хилча, дика салаIа а безам хул. Цу гIулакха а боккха теркам тIабахийтаб укхаза. Iалаьмате хоза кийчдаь латт хьайбаш леладерашта лаьрхIа цIа. Телевизор, деша керда газеташ, журналаш, ловза шахматаш, шашкаш, лоацца аьлча, къахьегамхочоа мел эшар долаш да цу чу. Цул совгIа, даим болх беш столови я. Цу балхах дика кхеташ йолча повара Беликова Любовь Алексеевнас чIоагIа чамболаш кийчбу болхлошта кхача. Цул совгIа буфет а я ферме. Цу чу болх беш йолча Бабенко Нина Ивановнас дика кхоачашду ферма болхлой хьашташ.

КIезига бац ферме хьаьнала къахьегаш хьабоагIа дояркаш, бежа Iуй, Iаьсий леладераш, кхыбола болхлой. Царех цаI — йоккха балха опыт йола Лобадина Тансия Александровна. ДIадахача шера хIара ше беттача Iаттагара 3956 килограмм шура яьккхай цо. Къона яле а, - цул а дукхагIа — хIара кхобача Iаттагара 4230 килограмм шура яьккхар комсомолкас Даненко Раисас. Иштта хьаьнала къахьегамхой ба бежа Iуй Чекмарев Георгий Федорович, Виноградов Анатолий Никифорович, кхы а дуккхабараш.

— Укх тIеххьарча цхьаншин шера цIаккха ца хиннача бесса дегаш айденна ба тха ферма къахьегамхой, — йоах Толмачевас. — ХIана аьлча, гуш ма дий вай мехка хулаш латта хувцамаш. Царга хьежжа тоалуш латт наьха вахар а. Цу тайпарча хувцамаша тхо декхарийла ду дIахо кхы тIа а дикагIа къахьега, толамаш дукхагIа даха.

Цигара даьнначул тIехьагIа тхо хилар цу района «Путь к коммунизму» яхача колхоза шурий - товарни комплексе. Кхы тайпа дар укхазара сурт. Цу коллективо ледара чакхдаьккхад дIадаха шу. Кхоачашъяьяц паччахьалкхенга шура йохкара план. 749 тонн гаргга мара яц ехкар, 810 тонн план хиннача. Цхьан Iаттагара яьккхар 1900 килограмм мара яц, планагIа 2100 килограмм йоагIача.

Цу комплекса кулгалхо С. Чаниев бIаргаго аьттув хиланзар тха. Цхьабакъда, вIаштIехьдаьлар дукхагIболча ферма къахьегамхоцца къамаьл де. Гучадаьлар коллективе къахьегама дисциплина во хилар. Масала, Iаьсий леладераша Ацаева Тамарас, Акталиева Мадинас, Борчашвили Катяс дийцачогIа, комплекса кулгалхоша тесса дитад шоай керттера декхар. ХIама ховш бац нах шоаш хьадаьчох, динза дисачох.

— Цунга хьежжа мара дIа а мича бода болх, — йоах цар. — ХIанзарча хьале из хьабе дог а дагIац.

Болх ледара укхаза белга гуш да хьайбай помещенешка дIачуваьлча. Цхьатарра шийла яр массанахьа. Шийла яр ЦIе уголок чуйолча помещене, столове, буфете, кхыча цIеношка. Комплексе культура болх вIаштIехьбаккха декхарийла йолча Ичиева Абе ЦIе уголок чуйола цIа Iалаьмате хоза кийчдаьдале а, пайда бий цу чу пхи минот яккха йиш йоацаш шийла хилча.

— Кхыдар сона хац, цхьабакъда, лазар-м лоацаргда аз укх чу, — йоах А. Ичиевас.

Комплекса учетчика Назарова Вера Михайловнас яхачогIа, С. Чаниев бехке волаш хIама дац укхаза.

— Цхьа шу мара дац из тхо долча хьахьожаваь, — йоах цо. — Цул хьалха кхы а дуккха вогIа дар укхазара гIулакхаш. ХIанз-м цхьа бахьан а болх дIа ма бодий.

Новкъоста Назаровас дувцачоа раьза хила атта дац. ХIана аьлча, коллектива керте латта саг, кулгалхо ший коллективаца цхьан дагара ца хуле, цун болх боаггIача бесса дIагIоргбац. Из кхетадеш хила веза новкъост Чаниев а. иштта болхлошта эшар фуд хьожаш хила беза колхоза кулгалхой, боахама специалисташ. ТIаккха мара аьттув хургбац коллектива нийсача новкъа яла. Теша безам ба дикка уйла а яь цу хьакъехьа цар цхьа соцам тIаэцаргхиларах.

М. МУТАЛИЕВ, тха соб. корр.

ТЕХНИКА—КИЙЧОН МУГIАРЕ

ХА ЗЕХЬА ЙОАЯЦ

РЕПОРТАЖ

«Гудермесский» совхоза механически мастерске тоадаьчул тIехьагIа тохкам беш болх байтача тракторий мотораша, еттача жIовнаша, токарни, кхыйолча станокаша деча таташа низткъа мара хьахазийтац юххе латтача шин саго шоайла ду къамаьл. Сварка еш боахкачар каст-каста тIоа сегаш санна сийрдайоах цех. Деш хIама доацаш лелаш цхьаккха саг вац.

Кран-балкаца айбаь хьа а бена ДТ-75 трактора мотор тоабеш массехк саг воалл. Ираз долаш хилба шун болх, шоашка аьлча: — Ираз долаш-м хургбар ер, нагахьа санна ехачоа меттел дIаоттае тоъал запасной оатхалаш хилча, — жоп делар болх беш боахкачарех цхьанне.

Из ва мотораш тоадеш вола слесарь Катаев Iали. ВурийтталагIа шу да цо мастерске къахьега. Трактора, комбайна, автомашина болх беча моторага ладийгIача кхоачам хул цунна еха е тишъенна оатхал белгалъяккхара. Дика хьехамча а ва из. Дукха кагий нах Iомабаьб цо. Царех цаI — Тушиков Александр — балха хьокхамашка диллача Iалел дукха тIехьа ца вусаш къахьегаш ва.

Запасной оатхалаш кхоачамболлаш еце а балха хьалаш во дац укхаза.

— Пхи шу хьалха, ерригa системаш, узлаш тоаяьчул тIехьагIа, фенташ йоацаш. хIаьта говзанчаш болаше а уж хьае бийдал йоацаш дукха ха йоаккхар тракторашa мастерске латташ, — дувц Iале.

Мел чоалхане хиларах моллагIа оатхал хьае йиш йолаш керда станокаш латт токарни, слесарни, кузнечни цехашка. Сийрда, паргIата, йIайха я цехашка. Болх чакхбаьлча лувча йиш йолаш ши душ я, массе хана дIайха хий а долаш.

Дика вIаштIехьяьккхай мастерске ЦIе уголок а. СалоIача хана сага мел эшар да укхаза: шахматаш, шашкаш, деша керда газеташ, журналаш. Уккхаза хьалтеха я социалистически яхьа условеш. Норма 25 ди долаш гусенични трактор 20 дийнахьеи норма 16 ди долаш МТЗ яхар 12 дийнахьеи капитально тоаяьчоа 30 сом преми лу.

ДIадахача шера уж премеш ийяьраш дукха ба. ХIаьта укх шера хIанзле премеш еннай Эдисултанов Увайса. Эльмурзаев Хьамида. Хурбигов Iийсайна.

Шоай балха хьалаш вIаштIехьдахарга хьежжа дика къа а хьег наха. Соахка йиъл агIача квартале 22 трактор тоайир укхаза, план 19 йолаш. Цул совгIа балха овсарле планагIа йоагIачул 1,4 процент лакхйир.

Дика дIадоладаьд карарча пятилетка шоллагIа шу а. Укх бетта хIанзле бархI трактор тоаяьй, хьалхарча квартала план 17 трактор йолаш. Цул совгIа мастерске керттерча цехе дIаоттаяь ремонт еш кхы а 12 трактор латт.

Назрановски района механизатораша, инженерно-технически болхлоша даь кхайкарал хьал а лоацаш, соахка йиъл агIчеи укх шера хьалхарчеи кварталашка ерригa тракторaш 23 феврале, хIаьта тIехьаювза инвентарь январь бутт бовш, комбайнаш март бутт юкъе кхоачаш тоаяь яха дош делар цу боахама къахьегамхоша. ЛаьрхIар кхоачашдергхиларах шеко яц хIанз.

— План кхоачашъяра йиса нийс трактор февраль бутт юкъехкхачалехьа хийцца а тоалурья тхога, — йоах мастерске заведующе Аржибарцев Курбана, — Иштта овсаре къахьега мастерске коллективана къаьстта а доккха новкъостал ду доагора аппаратура тоаеча слесара Магомадов Селимсолтас, токара Козлов Владимира, аьшкапхьара Юсупов Хьумида, слесара Литвин Петра. ТIеххьарвар комбайнер ва. КIи-марс чакхбаьлча, мастерске болх бу цо.

— ТIехьаювзаш йола ерригa техника хIанзле кийчон мугIаре дIаоттаяьй тха механизатораша, — йоах совхоза керттерча инженера Висархаджиев Ахьмада. — ХIаьта из болх сихеи дикеи чакхбаккхара бригадашта юкъе яьржа хиннача яхье котало Бугаев Хьасана кулгалдечо яьккхар. Цун коллективал дукха тIехьайнсанзар Альтемиров Алимсолтас кулгалдер а. Яхьа условегIа тIехьаювза инвентарь тоаеш яхье хьалхара моттиг яьккхачоа 300 сом преми лургйолаш я, шоллагIа — 100 сом.

Чудолх тхо токарни цехе. Лостам болаш я чухьа. Ши саг ва укхаза болх беш.

— ВорхI-бархI тайпа керда оатхалаш хьае йиш йолаш да тхо укхаза латтача станокаш тIа, — йоах цеха воккхагIа волча токара Козлов Владимира. — Цхьабакъда. тоъал металл доацаш царех ши-кхо тайпа мара хьае йиш йоацаш дисад. ХIаьта укх шера санна цIаккха а хиннадац. Агропром вIашагIъеллачул тIехьагIа телхад-кх дерригa а.

— Из тамаш йолаш хIама а да-кх, — тIатох Висархаджиева, — запасной оатхалашца соахкарчул вогIа Iалашду тхо.

...ХьатIакхоач делкъа ха. Мастерскена юххе йоаллача столове хIама яа болх нах. ЦIагIара кхача баьхьаш баьхкараш мастерске лаьрхIа хьакъоастаьча моттиге Iоховш.

М. ХАМАТХАНОВ.

ПЕРЕСТРОЙКАХ ДОЛА КЪАХЬЕГАМХОЙ ПИСЬМОШ

ПЕРЕСТРОЙКА БІУХОЙ ХИЛА!

ХЬА ПОЗИЦИ

ДІАДОЛАДЕННАД керда, 1988 шу. Из хургья перестройка хоадам беш йола ха. ХІаьта, мадарра аьлча, перестройкас толам баккхар тийша да укх шера вай хьадаьчох. Цудухьа беррига а мохк экономикана радикальни реформа яра наькъа тІа баьннаб. Боахам лелабара кердача хьалашка болх бе доладеннад тхо а.

Бригада членаш оптимисташ ба. ХІаьта а боахама расчетеи самофинансированеи хьалашка къахьега вІаштІехьдаргдий-хьогІ, цунах хІама хургдий — хьогІ, яхаш шекдувлаш да тхо хІанзлехьа а. Шоана ма мотталда, тхо кхераденнад, аьнна. Къахьегам вІаштІехьбаккхара керда методаш оаха дег тІара тІаэцаш я, массанахьа санна, тхона а чІоагІа эшаш я уж. Цхьабакъда, кердача системага довлара кхоачамболаш дац духхьал цхьа приказ. Іалашде деза мел эшар. ХІаьта геттара лоархІаме да доалдара, гІулакх леладара къаьнарча методех, стереотипех дІахадар.

ТІаккха вІаштІехьдаьннадий тха из? Даьннадац. ХІана аьлча, соахкара гІалаташ, проблемаш укх шера а тхох къастанза я. Масала, дІадоладеннача кердача шера юххьанця денз болх ца беш латт тха башенни кран. Из тоаяра гІишлон балхашта механизаци еча управленера (УМС) специалисташ хьабиийхабар оаха. Цхьабакъда, уж сихлуш бац. Цу тайпара моттигаш каст-УМС болхлоша ханнахьа кран дІа ца оттаяр бахьан долаш ши бутт ха йоайир бригада 6-ча микрорайонеи Первомайская яхача улицагІеи нах чу баха цІенош хьалдеча. ХІаьта мел дукха хІама де йиш яр тха цу шин бетта! Масала, 70 квартира хьае йиш яр. ЧИУС-а начальник Э. Исмаилови парте городской комитети оарцагІъяьккхача мара дІаоттайинзар цу хана башенни кран.

Гой шоана, дІоашка, хьадайтача хІама хьадергдолаш хиннаб УМС болхлой. ТІаккха даим а царна тІехьа хьакимаш лоаттабаь мала варгва!? Из нийслургдацар, цкъа мукъа цу деша бехкебараш цІенхаштта бехктокхаме озаре, бригадана даь зе цар кисара метта а оттадайташ. Бакъда, из деш бац ЧИУС-а а парте горкома а кулгалхой. Уж шоаш бІаргагуш бац тхона шера цкъа — объект эксплуатаце дІаяла езача хана — мара. Уж каст-кастта гІишлонхой болча хуларе, царна ховргдар тхона эшар фуд, ханнахьа новкъостал де таро хургьяр. Шоаш кабі нетаашка баггІаше а деррига ши-шегІа дІагІоргда мотт царна. Уж ханаш дІаяьннай, дІахо къаьнача Іаьдала-гІа болх бе йиш яц.

Из-м хІанз массане а кхетаду. Цхьабакъда, кхетадар кІезига да, нагахьа санна хІаране къаьнача Іаьдала-гІа уйла елга а гІулакх леладелга а ца дуте. Иштта, тха управлене, ДСК кулгалхой къамаьлашка ладийгІача, уж кердачоа тІехьа ба. ХІаьта цар гІулакхашка хьежача — лелаер къаьна стили методаши. Хьалха санна, уйла ца еш лелаю планироване система. Укх шера соахкарчул шозза лакхъяьй ДСК-а план. Шаьра хов управлене кулгалхошта комбината коллектива из кхоачашъе низ боацалга. ХІана аьлча, тхо хІанз а кийча дац цу гІулакха. Тоъац квалификаци йола специалисташ. ВІаштІехьдаьхадац болхлошта эшаш дола хьалаш. Тоъац инструмент, оснастка. Хьакхухьа материалаш дика яц, дукха нийслу брак. Уж йизза комплектаци яь хилац. ЦІаккха а ханнахьа кийчйиц гІишлон майдаш. ХІаьта наьха бытовой хьалаш лерттІа хила дезалга-м, укхаза вІалла дагадохаш а мичад. Яц тха бытовкаш, столови...

ТІаккха кІал малагІа кІийле йолаш увттаеш планаш я уж? Кхоачашъюлургйоацалга ховшше, сена тІанйю уж? Лакхе латтача хьакимашта хьалхашка дика хилийтара духьа ийю уж? ДІанхача шерашка а цу тайпара леладаьча гІулакхех хьахиннар дика довзаш ма дий. Тха хьакимаш каьхаташ тІа планаш а оттайий Іоховш, шоаш деррига а даь баьлча санна. ХІаьта уж кхоачашъе езараш тхо, болхлой, да. ТІаккха царех лсарха ца дича фу юхь хургья тха? Тхоай деша дай мича хул тхо!

Сога хьаттача ДСК-а коллектива шу хьалха ха деза ший план миштта хургья, мичахьа, малагІа объекташ хьалъергья. Цунга хьежжа хІара бригада, участка квартальни заданеш увттае еза, цу юкъа цо де дезар хаьдда белгал а доаккхаш.

ХІАЬТА оаха миштта леладу гІулакх? 170 квартира йола цІа хьалдеш йоалл бригада. Хьаяь яьннай лард (гІишлонхоша нулевой цикл бал цох). Цу хана, из объект планагІа яц, аьле, тхо кхычахьа яькка котлован мара йоацача, дехьакховс. Ювца объекташ цхьатарра лоархІам болаш я — бахача наха эша квартираш. ТІаккха малагІча пайдана дагадеха хІама да из? Иштта уйла а ца еш объекта тІара объекте болхлой дІа-хьа кхувсаро кегар хьабу, хаьдда цхьа гІулакх чакхдаккхара новкъарле ю. Малаш-б из хьабераш? Кулгалхой шоаш. Цхьабакъда, хозрасчето а самофинансировани яро а чакхдоалийтаргдац дукхача хана денз леладаь из хІама. Цунах дІакхетаре бакъахьа бар тха кулгалхой.

Уйла йича, тха тхоай таронашца а хьаькъалца вІаштІехьдаккха йиш йолаш, амма ца деш дукха хІама юкъагІдут оаха. Масала, массанена ховш да, гІишлонхоша аьхкин Іайи беш бола болх цхьатарра боацалга. Іан замалахьа къахьегама овсарле лохлулга. Массава а цунга дІаІемав. ХІана? Нийсса мичад из. Вай республика Іалама хьалашка-м аьхки санна болх бе йиш ма йий Іай а. Эшар да Іай болх бара лерттІа кийчо яр. Хьалдеш латта цІенош кораши наІараши оттаяь дІакъовла деза, чуйилла еза стоплени. Из деррига цхьан-шин кІирагІа даьдаргдела хІама а да. ТІаккха шелалах бІу ца къожабеш, хийцца болх хьабе йиш я отделочникий. ЛакхагІа хургья цар хьадечун дикал а.

Из деррига а вІаштІехьдаргда, нагахьа санна нулевой цикл хьаеча хана мел эша коммуникаци дІаоттайой. Цу методагІа болх бир тха коллективо 1970 шера. ХІаьта вахаро из бакъ а йир. Йиллача ханал ши бутт хьалха йистебаьлар отделочникаш. Из опыт шерра яьржай Минске, Орджоникидзе, вай мехка кхыча городашка. Цхьабакъда, тха хьакимашта мегаш хиланзар из. ЦІеноош хьалдаь даьнначул тІехьагІа болалу коммуникацеш е. ТІаккха Іургаш даха бо-лалу хІаьтта хьадаьча пенашта, йохаю штукатурка. Из бахьан долаш, царна тІехьа юха а гІишлонхой бахка безаш хул цар дохадаьр тоадеш. Йоаю ха, материалаш.

Цу дерригнех дог ца лезача валац. ХІана аьлча, кердача фусамашка чухайшачар бехкаш тхох доах. Уж харц ба оалалга а дац. Оаха хьа мел даьчун кепиг мах бац, нагахьа санна тха болх кердача квартирашка чуховшача наьха дегаш гІоздоахаш беце.

МАССАДОЛЧА хІаман кулгалхой бехк бе, деррига царна дІатІадилла валлац со. Дукха тийша да тхох—болхлоех.

Эргабаккха беза тхоай болх оаха а. Тхона юкъера дІадаккха деза укх тайпара хІама: цхьанне хьинар кхо ца деш къахьег, вокхо — талмастта, хьацар далар кхераш. ХІаьта из дІадаккха дезараш тхо тхоаш а да. Цу гІулакхо мел эша бокъонаш ма еннайий къахьегама коллективашта.

Цу даькъе сона Іалаьмате нийса хет укх деношка «Сердало» тІа кепатехача «Къувлачох — гучча-хьа» яхача ший статья тІа Назрановски «Электроинструмент» завода слесара - декальщика А. Котиева аьнна ер дешаш: «Перестройка», перестройка» яхар пайдана дац, цу дешашта тІеххьа корта бола гІулакхаш ца хуле. ХІаравар: болхло, кулгалхо хаьдда партийни позици йолаш ца хуле. Цун эггара нийсагІа йола критери — нийса къамаьлаш деш волча саго ше хьадеш дар, цох хьахулаш дар».

Тха бригаде а бар талмастта гІулакх леладеш, сом-эппаз хилча хІама бе-бешха ца хеташ бола цхьабола болхлой. Соахка, коллективни подряд юкъейоалаяьчул тІехьагІа, царех къаьстар бригада. Дукхалга диллача коллектив кІезигъелар, цхьабакъда, цун балха из Іаткъа-м Іаткъанзар. Вешта, хьадер дукхагІеи дикагІеи хилар. Масала, 1986 шера 6 блок яьяле, 1987 шера хьайир бархІ. 25 процент лакхъелар къахьегама овсарле. 15—20 процент айделар наьха алапи. Из деррига хьахилар хІара болхлочо шийх производства да а лоархІаш къахьегарах.

І. ЦЕЧОЕВ,
Грозненски ДСК комплексни бригада бригадир, РСФСР заслуженни гІишлонхо.

«70-ча шерашка а дукханеша кхетадаьдар уйлашкеи психологеи, болх вІаштІехьбоаккхача, цун стилеи методашкеи, массанахьа — парте а, пачхьалкхеи аппарате а, кулгалдара эшелонашка а чІоагІа хувцамаш данза даргдоацилга. ХІаьта из хила а хилар, цу даькъе парте ЦК а, правительстве а. Хаьдда дІаса увттае езаш хилар деррига боарамашкара кадраш. Кулгалдеча хьатІааха болабелар керда, тІеххьарча шерашка ситуаци дика яйза бола, фу де деза а миштa де деза а хара хьакъехьа идеяш йолаш бола нах.

...Сага фактор хьалхьоа ца йича, вешта аьлча наьха, къахьегама коллективай, общественни организацей, тайп-тайпарча социальни группай бе-бе хьашташ теркал ца дича, царех ког гІортолге ца йича, хьинареча творчествана уж юкъе ца эзача цхьаккха декхар кхоачашде, мехка этта хьал хувца йиш йоацаш хиларах йолча выводага кхаьчар вай».

М. С. ГОРБАЧЕВ.

Химреагенташ арахецача Карабулакски завода коллективе массане а лоархІаш ба насосни установкай машинист Парова Лизан № 1 йолча цеха аппаратчица Паразяни Маргаритаи. Технически училище а яьккха укх заводе уж балха баьхка даьннадац кхо шу мара, бакъда цу юкъа шоаш дикагІча оагІорахьа дІабовзийта кхоабаьб мехкарий. Шоашта ца ховр, ца кхетар, оза а ца луш, хьакхашта дІахоатт цар боккхагІболча новкъосташка, хІаьта йижараша санна гІо ду керда баьхкачарна. Шоайла а дагабувл уж, хІана аьлча цар болх вІаши айхха бувзабенна ба.

СУРТА ТІА: технологически процесса даннеш дІаязъеш боахк М. Паразяни (аьрдехьа яр) Л. Парован.

Р. АУШЕВА сурт.

ДІАЯХА ВАЙ, КЪАЬНА ОАМАЛАШ

Тха цеха коллективо арахец вай мехка тайп-тайпарча предприятешта чІоагІа эшаш йола продукци. Из хоаташ я мехкал арахьа а. Цудухьа тхона хьалхашка латтар бехктокхаме декхар да. Дизза из кхоачашде вІаштІехьдаргдац, нагахьа санна хІаране — цеха начальникагара мугІареча болхлочунга кхаччалца — ший болх эрга ца боаккхе, къаьнара оамалаш дІа ца йоахе. ТІаккха карагІдаьннадий тхона перестройка е? Майрра арга аз: даьннадац.

Карара шу доладелча денз бсахама расчет яраи самофинансированеи хьалашка къахьегаш да тхо. Доладаьр-м перспектива йолаш, пайдане хІама да. Цхьабакъда, тахан тха коллективо цунах пайда-м эцац. ХІана? Новкъарле ераш объективни бахьанаш хинна Іац. Тхо тхоаш да гІулакх лерттІа дІа ца дахара бехке. ХІана аьлча, керда гІулакх оаха къаьнача ІаьдалагІа дІадолатаьл. Цехе яц дисциплина. Халахете а, из эггара хьалха телхаераш ба, шоаш кхычарна дикачун хьокхам тела безараш — цеха начальник, цун заместитель, мастераш, цхьабола бригадираш.

Дукха ха йоацаш, со волча латкъа баьхкабар шоллагІча смене болх бе дІаболабенна А. Лолохоева бригада болхлой. Хьо цехкома председатель ма варий, дІайолача сменага шоашта тІехьара нувхаши отходаши дІаяха оаладалар Іа, яхаш дехар деш бар уж. Мастера А. Гайсанорна тІавахар со цул тІехьагІа. ДІалийшар болхлоша сайга аьннар. Цхьабакъда, аз дувцар мастера дергах а хьокхадаланзар. ХІама а ца деш, кулг а лосталаь дІавахар из. Отходаш шоаш йолчча йисар. паьха а балхацара безам юхабаьлар. Эггара новкъагІдар да, цу деша мастерагара жоп хьадеха саг ца хилар, цу тайпара сурт духхьашха нийслуш доацалга. Тахан а тІехь отходех дІа-хьа кхайса ухкача деталех хьалйиза я тха цех.

ТІаккха фу пайда ба перестройкана тхо тІехьа да, перестройка е еза, яхаш, оаха дувцача хабарех, нагахьа санна оахоша болх беча моттигашка а тхона лерттІа лостам бе могаш ца хилча, производства культура ца хилча. Яц тхо долча перестройка, хабар мара. Болх хьалха баьча тайпара, талмастта бу оаха.

Хьалха санна, хІанз дагІаш хул материалаш яц, яхаш. Уж шоргта ухк завода складашка. Цхьабакъда, хьа а язъяйта цигара уж хьаэца саг вац. Начальник, из гІулакх заместитела дІатІа а дилле, дІавода. Вож мастерашка кхайк. Уж болхлошта кач болх. Оашош дІа а дахе хьаэца, оал тхога цеха кулгалхоша. ХІаьта тхо складера лелхаду, кулгалхой мичаб шун, аьле. Цу тайпара хьал латт хІара бетта 20-гІа ди хьатІакхачалца. ТІаккха оарцагІвоал шеввар а. шортта хьа а нийце Іокховса цехе эша материалаш, хьал-Іа вахa моттиг а ца юташ. Цул тІехьагІа йолалу штурмовщина. СалоІача деношка арадовла, план е еза вай, яхаш, болхлошка дехар де болалу цеха кулгалхой. Тхо-м арадовл, хІана аьлча завода сий тхона деза да. Амма, массаза а иштта болх баь мича варгва. Цу тІа сухал а бийя, оаха арахец дукха брак йола продукци. Цо зехьа доаду хьийга къа. Масала, дІабахача бетта 25-ча дийнахьа мара доладалаизар тхо машинашта сборка е.

Из хургдацар цеха кулгалхоша бутт болалуча хана болхлой материалашца Іалашборе. Безам хилча хьаде таро йолаш хІама да из. Цу гІулакха эшар цаІ мара дац: хІара дийнахьа мастераша, бригадираша беча балха тІахьожам лоаттабар. ЦІаькха а дар дича сона бакъа хеташ. ХьалхагІа предприяте «пятиминуткаш» чакхйоахар. Цига дувцар даьчох, де дезачох, кулгалхошта ховра тахан болхлошта эшар фуд, дІадаккха дезар фуд. Цу гІулакхо нах дисциплинага дІаІомабора. Сона хетаргахьа, ца йоагІаш йицъялийта форма я из. Цудухьа бакъахьа хургдар «пятиминуткаш» юха балха юкъейоалайоре.

Боахам лелабара кердача хьалашка болх бе хала хургда, нагахьа санна даим а кердачоа тІакхувш, творчески лехамаш деш ца хуле. Цу гІулакха даьрхІа заводе йолаш я йоккха технически отдел. Цхьабакъда, цІи хилар мара, болхлошта цунах хьабоала пайда кІезига ба. Тхоай цехера цхьа масал доаладергда аз. 106-А яхача машинашта мотораш дІаоттадеш ва со. ХІара мотор дІаcттабеш цунах Іург даккха деза, цул тІехьагІа хир а доаккхаш. Аз из болх кулгкара кхоачашбу. Из бахьан долаш хІара мотор дІаоттабеш 5 — 6 сверло доале дезаш хул. ХІаьта кхыча предприятешка цу тайпара болх техникана кхоачашбу. Са балха модернизаци е эшар дукха хІама дац: Іургаш доаха кондукторн штампагІа йола шиъ шайбеи. Из деррига а, кхычахьара новкъостал а ца лехаш тха завода инструментальни цехе хьаде таро йолаш хІама да. ХІана латт из хІанзалца хьа ца деш? Фуд эшар? Техотдело чертежаш кийчъяр. Амма, цо из деш дац. Ца дече, из бахьан долаш талх юкъара гІулакх, зехьа йоаю ха, материалаш. Цу тайпара масалаш корадоагІаргда шоана хІара цехе а. ХІаьта вай ювцар-м, моллагІча а промышленни предприяте Іилман-технически прогресса хьалха латта еза отдел ма йий.

ДІаяха вай, къаьна оамалаш! Хабарашкара гІулакхашка довла вай!

А. ШАНХОЕВ.
«Электроинструмент» завода гІишлон-отделочни цеха слесарь-сборщик, цехкома председатель.

ПРОБЛЕМА ОТТАЮ

Маршрут хувца еза

Шерлуш доагІа город Назрана доазув. Города юкъе дукха яц предприятеш, организацеш. Цун доазон йисте яда уж дукхагІъяраш. Масала, завод «Электроинструмент» а трикотажни фабрика а я городал арахьа. Центральни больница кхы а гаьнагІа улл. Хала да наха городе гІолла гІаш иззал никъ а беш, дІа-хьа аха. Аз айса хІара дена лов из хало. 2 — 3 километр никъ бе безаш хул со райисполкома юххе соцача городской автобусаца больнице вахар духьа. Атта дац из. Цу тІа II группа инвалид хилча хІаьта а. Со санна бараш дукха ма бий. Цудухьа ер письмо а сайгара яздаь Іац со, дуккхача наьха дехарца язду.

Тхона хулаш йола из хало дІаяккхара эшаю кІеззига хІама мара дац. ХІанз городе гІолла лелача автобуса маршрут хувцар мара. ЛоацагІа бале а наха кІезига пайда луш никъ ба автобуса тахан бер. Тхона ловра укх тайпарча маршрута тІа из яьккхача: Автостанцера — центральни больнице, цигара (аьшк-наькъа переезде гІолла) — трикотажни фабрике, тІаккха «Электроинструмент» яхача заводе (пожарни часта юхе соца а соцаш), дІахо — Ленина улице гІолла (цхьаннахьа е шиннахьа соца а соцаш)—ПУЖКХ, цигара хІанз ше лелача Свобода улице гІолла (райисполкоме юхе соца а соцаш) — автостанце. Цу вай ювцача маршрутах дика асфальта наькъаш а да хІанз. ХьалхагІа дацар. Хьаьжача бакъахьа бар цу гІулакхага автостанце кулгалхой.

А. ЭЛЬДЖАРКИЕВ,
Назране вахар.

Кхалнаьха йоакхо е

Тхо, «Малгобекнефть» НГДУ болхлой, хьехархой цамогаш а хинна, дукха ха йоаццаш Малгобекски района Вознесенская яхача станице уллача № 2 йолча больнице нийсделар. Ала деза, укхаза лерттІа дарба дию тхона. Геттара а дика хьежар тхога лор-терапевт З. Дзгоева отделене заведующи Х. Гадаборшева. Тхона юкъе цхьабараш хала унахой а бар. Уж берззалца царна юхера дІаяланзар Х. Гадаборшева, дукха бийсаш яьхар больнице. Оаха доккха баркал ях цу лорашта, иштта отделене медсестрашта Т. Криулинайна, А. Еремеевайна, Т. Абрамовайна, Т. Гуноевайна, В. Зибуновайна, кхычарна.

Из дика да. Цхьабакъда, ер письмо цу тІа чакхдаккха лац тхона. ХІана аьлча, тхона а Вознесенская яхача станице бахача наха а (къаьстта кхалнаха) дуккхача хана денз дагадоаллаш цхьа хІама да — больнице яц гинекологически отделени. Из бахьан долаш кхалнаха, къаьстта къоначарна хьалхашка халонаш увтт. Цхьайолча хана ханнахьа кІезиг-дукха дарба дича кхоачам хул дІахо осложнечех кІалхарвалара. Амма, къонача ноанойл таро яц больнице Іобуаша, гинекологически отделени ца хиларах. ХІаьта тхо а терапевтически отделене дадача юкъа цхьатарра кхалнаьха хулача лазарах дарба де йиш йолаш хургдар, нагахьа санна гинекологически отделени хиннаяларе.

Оаха ювца проблема къоастаяра-м дукха хІама эшац. ХьалхагІа тха больнице йолаш яр гинекологически а, родильни а, хирургически а отделенеш. Из станице бахача наха чІоагІа аьттув болаш а дар. Цхьабакъда, хІанад а хац уж дІаяьхар, кхы а шеръе езача. Харцахьа дагадеха а даь а хІама да из. Къаьстта хиланза яргъяц тхона гинекологически отделени. Из хьаеллара мел эша хьалаш больнице долаш да. Укхаза болх беш я опыт йола лор-гинеколог, лакхе вай йийца Гадаборшева Хьава.

ТІаккха фуд новкъадар? Цу хаттара хоадамболаш жоп лургхиларах догдоаха оаха республика унахцІено лораяра министерстваси цу гІулакха бехктокхаме болча района кулгалхошеи.

Г. Шаталова, М. Келигова, К. Пристунова, Н. Красинкова, З. Евлоева.
Малгобекски района Вознесенская яхача станице бахараш.

Письмо кепатеха деце а

ВЕТЕРАНА ЙИСАР КВАРТИРА

«Сай маьраца дуккхача шерашка Грозне Культура проспекта № 8 йолча цІагІа итт-тлагІча квартире яьхай со. Квартира цун цІерагІа яр. Дукха ха йоацаш цІенда кхалхар. Аз лаьрхІар тІаккха цІа сай цІерагІа хьатІаязде. Цхьабакъда, квартире кхы а нах чуховшабергба, аьлар сога ЖКУ болхлоша. Са мар Сийлахь-боккхача Даймехка тІема инвалид вар. Со йисар воІаца. Се а тІема ветеран я, 30 шера хьехархо йолаш болх баьб аз. ХІаьта тахан пенсе а яха, паргІато а сатем а эшача дийнахьа сона хьовзам бе гІерт», — яхаш яздора редакце ше дайтача письмо тІа Самарина Анастасия Ивановнас.

Из письмо тахка а техка, де дезар дар дехаш редакце дІадахийтадар «Грознефтеоргсинтез» объединене. Цу хьакъехьа газетага жоп дайтад «Грознефтеоргсинтез» объединене генеральни директора заместитела Х. Хаджимурадова. Цо хоам бир:

— «Грознефтеоргсинтез» объединене техкад А. Самарнинай письмо. Ордер цун цІерагІа дІатІа а язъеш, А. Самаринана тІехьа дІачІоагІъе лаьрхІад квартира. Дош дизза къоастадара домоуправлене гІолла объединени жилищно-бытовой комиссе яха еза из.

ТХОГА ЯЗДУ

ДІадоладеннад керда, 1988 шу — шийтталагІча пятилетка юкъмоттигера шу. Укх шера хьадаьчох дукхагІа тийша хургда пятилетка планаш кхоачашъяр а перестройка еча толам баккхар а. Болх бе доладеннад предприятех (объединенех) дола керда Закон, республика дуккха производственни коллективаш боахам лелабара кердача хьалашка къахьега йолаеннай. Цо дІадех, кхоане ехкаш гІулакх тІехьа а ца тетташ, кердача шера хьалхарча деношка денз хьинаре къахьегар, ерригача таронех, низах бизза пайда нийбар, даьчох кхоачамбаь а ца Іеш кердача къахьегама коталюнашта тІакхувш хилар. Иштта мара вІаштІехьдаргдац вай хьалхашка латтача доккхийча декхарех лоархІаделга, экономике радикальни реформа елга. Из дика кхетаду республика дукхагІйолча къахьегама коллективаша. Цудухьа хабарашкара хаьддача гІулакхашка яьннай уж. Лакхбеннаб балха тІа застойни явленеш дІаяхара, дисциплина чІоагІъяра, продукце дикал алсамъяккхара тІехьа лоаттабу къовсам. ДукхагІа теркам тІаухийт нийсдолийтача кхоачамбоацараштa, динза дисараштa, дІахьалхашка ахара новкъарле ечоа.

Цунга хьежжа хувцабеннаб республика къахьегамхоша редакце ухийтача письмой чулоацам а. Цар тІа цар дукхагІа дувц шоай болх лерттІа дІа ца бохийтача кхоачамбоацарех, гучадоах гІулакх тІехьатетташ дола бахьанаш, цІераш йоах цу гІулакха бехкебарий.

— «Грознефтеоргсинтез» объединене тахан хьалъеш латтача объекташта юкъе эггара лоархІамегІа я Г-43-107 яха установка, — яхаш язду цу установка начальника Цыбульский Александр Давыдовича. — ХІанз объект йистейоалаш латт. Хьинаре къахьег из хьалъеш дакъа лоацача дуккхача коллективаша. Цхьабакъда, массане а цхьатарра лертІа леладац шоай гІулакх, таронех бизза пайда нийбац. Цудухьа са безам бар тахан кхоачамбоацарех, уж дувлийтачарех дувца.

Установке лоархІамегІча участкех я реакторни блок. Цхьабакъда, «Минхиммаш» треста № 6 йолча РСМУ болхлоша во кхоачашдаьд чура балхаш. Иштта шоай декхараш дизза кхоачашдац укхаза «Тепломонтаж» треста Грозненски участко а. ХІалъяьяьннаяле а, цхьацца недоделкаш хилар бахьан долаш пхе операторнех цхьаь цаІ дІанийцаяц госгортехнадзорой пожнадзорой. Установка хьаеш боахкача наьха хьалаш дика дац. Объекте бийсанна сердал яц. Электроэнерги тоъац ах установкана а. Болх беш яц канализаци, яц йІовхал. Цу дерригне болх лерттІа дІабахийтац, объект эксплуатаце дІаялара тормозаш етт. ГІулакхашта воча оагІорахьа Іаткъ объекта лерттІа материально - технически Іалашо ца ярах. Тоъац турбаш, инструменташ. Лоадамбоаца кхоачамбоацараш да, ала тарлу царех, йоккхача объекта. Цхьабакъда, уж дІа ца доахе гІулакх дІа-м гІоргдац».

Къахьегама саг. Лакха лелаю вай мехка цун цІи, цун сий ду. ХІана аьлча, вай вахар хоздер, тоадер, вай рузкъа хьакхоллар къахьега саг ва, бухсоццаш цунах тийша да деррига а. Редакционни почтаца каст-каста нийслу шоай хьаьнала къахьегамца белгалбаьннача, дикача нахах дувца письмош. Уж ба хІанз вай мехка шерра дІаяржаш йоагІача перестройка бІухой. Царна юкъера тахан тха хьакъоастаде безам бар кхы Іаяха вахаре гуш а боацаш, амма шоай балха моттигашка бизза дай болаш, шоашта тІадилла гІулакх цІена кхоачаш а деш хьабоагІача, аьсалча профессегІа болча нахах дола письмош.

Цкъарчоа зувш а боацаш, цхьабакъда, Іалаьмате бехктокхаме а атта боаца а болх ба Малгобекски УБР керттерча бухгалтера Л. Черниковас кулгалдеча коллективо бер, — яхаш язду, цу управлене газоэлектросварщика О. Бархоноева.—Учет нийсса лелаярца, рузкъа зІехьа ца доадайташ пачхьалкхен хІара кепиг лорадарца доккха дакъа юкъекхухь бухгалтерий коллективо управлене тахан доахача толамашта юкъе. Болх дукха бале а, бакъда корайоагІа царна чувенача сага хьехам бала, цо дийхачунна хаьдда жоп дала ха. Нахаца массаза а Іинерза, безаме болаш къамаьл ду бухгалтераша В. Агаджановас, О. Каракуловас, Г. Комчатниковас, Л. Богатыревас, Ф. Озиевас, кхычар. ХІаьта машар бац цар шийна ца доагІар даа, пачхьалкхен рузкъана тІакховда безам барашца. Царна духьалйоаккх шоай йизза йола принципиальность, гІулакх мадарра довзаш хилар.

Город Аргуне вахача С.-С. Сандова язду: «Сай мукъа ха йолча хана Титова улицагІа йоаллача газеташ дохкача киоске ваха хьож со. Цу киоска «фусамнана» я комсомолка Цицкулаева Тонта. Хетадала тарлу, киоскера болх чоалхане мичаб, аьнна: тІавенача саго хьайга дІадийха газет, журнал, брошюра, кхыйола корреспонденци дІайохкар. Цхьабакъда, Тонта цунах кхоачамбиц. Цунна хетачогІа, хІатІавена цхьаккха а саг дІавахийта йиш яц газет е журнал ца эцаш. Долче, уж дохкачунна ха деза цар тІа дувцар фуд, уж сенца белгалдоал, киоскер ховш хила еза цу дерригнех хьатІавенар дІакхетаве. Цудухьа Т. Цицкулаева киоска юхе массаза а нах хул.

Иштта наха гІулакх деча, шоай декхар цІена а тешшаме а кхоачашдеча дикача нахах лаьца письмош кхы а дукха да редакционни почтаца. Цхьабакъда, царна юкъе наг-нагахьа нийслу укх тайпара дараш а:

— ВорхІлагІа бутт ба тха Интернациональни улицагІа 11/8 цІагІа баха нах канализаци ехай—яхаш, жилищно - коммунальни участка начальникага Ю. Ничепоренкога леткъа. Цхьабакъда, хувцалуш хІама дац. Цул совгІа тхо дахача цІагІа хий а хьадагІац хІанз. Заявлени а нийца со жилищни участка начальника тІавахача, шо моргаш дукха ба са участке, цул лоархІамегІа дола гІулакхаш кхы а дукха да са йоакхо е езаш, аьнна човха а ваь эккхавир со, — язду пенсионера, Сийлахь - боккхача Даймехка тІема ветерана Н. Олимпиева.

Цу тайпара гІулакхаш леладеча наха балха зе даь ца Іеш, хьаьнала къахьегаш боахкача наха доккхий халахетараш ду, ца эшаш дола хьовзамаш ду. Уж санна хІамаш ла йиш яц вайна юкъе. Саг вахача-лелача мел эшар Іалашдар, цун вахар аттача даккхар ма дий перестройка кхоачашде лерхІача керттерча декхарех цаІ.

Х. ШАДИЕВ.

КПСС ОБКОМА ПЛЕНУМА КИЙЧО ЕШ

ХЬИНАРЕ ДАКЪА ЛАЬЦАР

Укх деношка КПСС Назрановски райкома партактива собрани хилар перестройках отчет еш кастта хургйолча КПСС обкома пленуме е кийчъеча доклада тезисаш ювцаш. Тезисаш йиншар Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова. Хьинаре дакъа лаьцар собране хиннараша, царех шоашта хетар оалаш а лоархIаме предложенеш, тайп-тайпара дешаш царна юкъедохьийташ а.

Ала деза: хьалха санна увза ца луш, «хьакимашта фу хетаргда-хьогI, фу аргдахьогI», яхаш юха ца хьежаш, оалар дош.

РАПО председатела А. Газдиева аьлар:

— Района укх шера енна план юрташка бахача наьха новкъостал ца хуле кхоачаш ца яр кхерам болаш я. — ТIаккха цар новкъосталга са мишта тувсаргда оаха, нагахаьа санна цар доахан дажа моттиг оаха ца йитача, доакъарца уж Iалашбе тха низ ца хилча? Юрта бахача наьха коанаIарашка кхаччалца аьха ма дий совхозий лаьтташ. Цох дийцача бакъахьа хетар сона обкома пленуме.

Цхьаькха цхьан проблемана а теркам тIаззар РАПО председатела. Из яр лаьттах пайда эцар. Низ кхоачалуш боагIа цун цхьаккха эргало юкъе ца хьош ялаташ дIадувш-чуэцаш укх тIеххьарча 30 шера вай хьадахкар бахьан долаш. ХIанз мукъане цох лаьца а хьоадича, дийцача бакъахьа хетар хургйолча пленуме.

Дийцар собране планаш увттаеча органашкара хIанз а дIа ца яьннача бюрократизмах.

— Дага мел дехача хана хувц уж кхоачашъюлургъя е яц, аьнна, ца хьожаш Iотlаетт уж тха системе а, — аьлар райпо председатела М. Марзаганова. — Тхоай йолаш йолча таронашка а хьежа, цул тIехьагIа шера хургйола эргалонаш а яйза, дIадахача шера хинначул дикка лакх а яь, оттаяьяр оаха товарооборота план. Цул тIехьагIа райсовета сессе йийца а йийца тIанийцар. Бакъда, дукха ха ялалехьа республикера хоам бера: 1988 шера оттаьча шоай плана кхы а 1.5 млн. сом IотIатоха, аьнна. Оаха еча духьаленах а дIадувцача бакъдолчох а хIама хулаш дац.

Цунца дувзалуш дар «40 лет Октября» яхача совхоза директора М. Бекова аьнар а.

— Укх шера 1 январе денз хозрасчета ларда тIа яьннай тха совхоз, — аьлар цо. — Ма хой вайна шии хIаман доалдара, кхомбара, хIара сом мичахьара доагIа, мичахьа дуж хьожаш, коллектива хIара саг мел фийла хила веза. Бакъда, уравниловка, хIаьта дIаозачоа дукхагIа мухь IотIабетта оамал лакхе латтача органашкара дIа ца йоале. [illegible] метте лувжаргда хозрасчета гIулакх. Кхычарна дIатIа-хьатIа а ца ехкаш, ший къел ше дIаяккха Iомаяла езача хозрасчета наькъ тIа яьннай хIара коллектив. Бакъахьа хетар цу гIулакха тешшаме гаранти хургйола закон юкъедаьккхача.

Перестройкаца товргIоацача бюрократически оамалах лаьрхIар райисполкома председатела А. П. Бондара лакхера IотIатеIабу «пIелг». Керда шу гаргагIертача денюшка республика агропромера йийттача телефонаша садаккха витацар со, аьлар цо. СурхотIа хьалъеш латта клуб кийча йолча объекташта юкъеяхийта, яхаш. Кийча яц клуб, хIанзчул тIехьагIа 190 эзар сом дIатIадахийтача а пизткъа мара даьдаргдац цигара балхаш, хIаьта из хьалъяьяккхара кхы а дукха ха эш, яхаш, оаха дIадувцар дIахозаш бацар госагропромера хьакимаш. Нагахьа санна тхо тIехьашка даьннадаларе, хьадаь хургдар из зулам. Уж тайпа негативни хIамаш хаьдда юстардаха деза перестройка.

— Сона хеташ, «лохелаттараша» аьннар «лакхе латтараша» (мелла из нийса дале а) дIа ца эцарал вогIа бюрократически оамал яц.— — аьлар «Электроинструмент» завода директора заместитела Б. Гагиева. Тха кабинеташка из оамал йолаш я, ханнахьа дIайоале тамаш а йолаш. Мел ха я коллектива чIоагIа накъаяргьяр хозрасчетни комплексни сквозной бригадаш вIашагIъехкача, яхаш, оаха кхайкаду. Экономически расчеташ яь да из гIулакх. ХIама хулаш дац. ДIатIаэцац из завода директора а кхычар а.

Обкома пленуме хургдолча къамаьла юкъе дахьа мегаргдола кхы а дукха пайдане дешаш айдир активе.

М. ЗАНГИЕВ,
тха собкор.

КРУТОВ Петр Максимович

1988 шера 12 январе 65-гIа шу долаш цIаьхха кхелхав Советски Союза Турпал, НГIАССР юрта боахама заслуженни болхло, союзни лоархIаме персональни пенсионер. «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене «Нефтяник» яхача совхоза директор Крутов Петр Максимович.

П. М. Крутов ваьв 1923 шера Кизлярски районерча Ново-Серебряковка яхача юрта. Къахьега волавеннав 1941 шера Ново-Серебряковка яхача юртарча колхозе. 1941 шера октябре денз Краснознаменни Орджоникидзевски пехотни училища курсант хул из, 1942 шера марте денз — фронте гвардейски бувзама къаьсттача батальона взвода командир. ТIом беш хиннав Сталинградски, Воронежски, Степной, 2-гIча Украински фронташка. 1943 шера октябре Днепрах тIехбовлача хана къонахчали майрали гойтарах Крутов Петр Максимовича Советики Союза Турпала цIи еннай. 1944 шера сентябре из дIанийцав КПСС членалла.

1947 шера денз демобилизаци яьчул тIехьагIа П. М. Крутова болх бу парте Кизлярски горкома инструкторалла, отдела заведующелла. 1950 шера Краснодарски края г. Геленджике чакхъяьккхай партийни школа, 1957 шера г. Москве — КПСС ЦК-ра Лакхера партийни школа, 1967 шера болх беш воллаше а чакхъяьккхай Горски юртбоахама институт.

1950 шера денз П. М. Крутов болх беш хиннав Грозненски областерча Новосельски района парте райкома секретарь, шоллагIа секретарь, райисполкома председатель, Нохч-ГIалгIай АССР КПСС Ачхой-Мартановски райкома хьалхара секретарь волаш. 1961 шера денз республика юрта боахама тайп-тайпарча кулгалдеча гIулакхаш тIа хиннав из.

Ше болх беш хиннача ерригача участкашка гIулакхах кхеташ а цIена болх беш а кулгалхо, принципальни коммунист ше хилар хьахьокхаш хиннав Петр Максимович. Болх бара тIера а гIулакхаца а хиларца, нахаца Iимерза хиларца белгалвоалаш хиннав из. Ший йоккха опыт кхычарна камаьрша дIалуш, республике цун чIоаггIа сий деш хиннад, кагирхошта военно-патриотически кхетам балара гIулакха дукха низи хьинари дIалуш хиннав. П. М. Крутов ялхазлагIа хержача НГIАССР Лакхехьарча Совета депутаталла хержа хиннав.

Даьхено боккха мах баьб тIем тIа а къахьегаме а П. М. Крутовна карагIдийннача гIулакхий. Из Советски Союза Турпала цIи енна, Ленина, Къахьегама Цlеча Байракха, Даймехка тIема I-чеи II-чеи степена орденаш, дуккха медалаш енна хиннав.

Виц ца луш даим тха дегашка латтаргва Петр Максимович Крутов.

В. К. Фотеев, П. М. Архипов, С. М. Беков, Х. Х. Боков, А. И. Воронкин, Д. Г. Завгаев, М. А. Керимов, Б. Г. Кодзоев, В. А. Куценко, Г. Г. Олейников, Е. В. Тумсоев, С. З. Умалатова, Л. А. Касаев, П. Г. Кащеев, А. В. Шаршавых, В. М. Данилец, Е. И. Пучков, Р. А. Базгиев, В. И. Гречко, В. В. Жариков, В. И. Филькин.

СЕМИНАР ХИЛАР

Укх деношка Сунженски районе чакхъяьлар халкъа тIахьожама горрайкомитетий председателаша, боахамийн халкъа депутатий юрта Советийн кулгалхоша дакъа а лоацаш хинна семинар-совещани. Цига дийцар наьха шоай доалахьарча гIонна долча боахамашка дулх даккхара тIахьожам лоаттабарах республика халкъа тIахьожама органий цу даькъе долча декхарехи.

Семинаре-совещане доклад йир Нохч-ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама Комитета председатела П. Г. Кащеева. Цо а цул тIехьагIа пренешка къамаьл даьчар а белгалдаьккхар, наьха шоай доалахьарча гIонна долча боахамашка дулх доаккхача, из пачхахьалкхенга дохкача тоъал дукха кхоачамбоацараш долга. Уж дIададахара наькъаш белгалдир.

Грозненски экспериментально - мебельни фабрике эггара дикагIа лоархIачарех цаI я обойщица, коммунистически къахьегама ударник Мусаева Романи. Ше кийчъеш йола кIаьда мебель цхьаккха тайпа даккха гIалат доацаш дикен тIехдикен мара хилийтац цо. Цудухьа ший тамагIа а долаш продукци хьае бокъо еннарех я из. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 110—115 процент кхоачашъю цо.

Цу фабрике корпусной мебель хьаеча хьинаре къахьегаш, даим шин декхараш тIеxкхоачашдеш хиларах предприятерча болхлоша чIоагIа лоархIаши сийдеши ва Осмаев Шерпа. Ший балхах тIехдика кхеташ ва из. Цудухьа эггара лакхагIа йола ялхлагIа балха разряд еннай цунна. Ший балха тIа цхьаккха тайпа брак ца нийсйолийташ, ший бехкагIа балха тIа хьовзам ца хулийташ хьавоагIарех ва из. Пятилетка шоллагIча шера задани кхоачашъярах фабрикерча столяраршта - сборщика ш т а юкъе эггара хьалхарчарца рапорт делар Шерпас.

Общественни балха тIа а хьинаре дакъа лоац цо. ЦIена кхоачашду халкъа дружинника декхараш а.

СУРТАШ ТIА: 1. столяр-сборщик Ш. Осмаев; 2. обойщица Р. Мусаева.

И. ПЛИЕВА сурташ.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ЮХЬ-ДУХХЬАЛ

ТIеххьарча ханналца А. Шерипова цIерагIа йола Грозненски мехкдаьтта чакхдоаха завод «Грознефтеоргсинтез» производственни объединенена чуйоагIача предприятешта юкъе тIехьаюсачарех цаI яр. КхЬачашйийцар планови заданеш, дукха яр технологически дисциплина телхаеш моттигаш, авареш хулар, гонахьара Iалам бIехдора.

ХIанз хьал дикка хувцаденнадале а, деррига а тоаденнад ала хьалха да, бакъда, карагIдаьнн а раша хьагойт завода коллектив нийсача новкъа хилар, шоаш лерхIачунга уж кхоачаргболга. Предприяте, тIеххьарча массехк бетта кхоачашъю товарни продукци арахецара задани, долаш да кхылола толамаш а.

Из деррига а тешшаме лард я боахам лелабар тоадеча, кадраш дIачIоагIъеча. Предприяте подразделенешта кулгалде баьхкаб къона, хьинар дола нах. ТIехьадусалга дIадаккхара йола цар уйла чIоагIа я.

Заводе кIезига бац дуккхача хана денз укхаза къахьегаш бола, шоашта тIадилла моллагIа гIулакх тешшаме кхоачашдеш; йIаьхий опыт йола говзанчаш. Къаьстта дукха ба уж карбамидни депарафинизацеи сернокислотнии установкашка. Цу шин коллективо дIадахача шера октябрь бетта рапорт делар шин шера план кхоачашъярах. Цига къаьстта дика къахьегарца белгалбаьлар коммунисташ А. Акимов, А. Ткач, В. Филиппов, П. Плешков, В. Николенко, дуккха а кхыбараш.

Дикача хувцамаша дега тоам бу. Цхьабакъда, тахanарча хано дIадехарашка диллача завода хIанзара хьокхамаш тоъам беш дац. Цох лаьца дар укх деношка цига хиннача партийни собране гулбеннараша дийцар. Перестройкана кулгалдара партком беча балхах отчетни доклад йир парткома секретара П. Величкос. Кхоачамбоацарех, ца деш дисача гIулакхех бола бехктокхам эггара хьалха коммунисташта тIабусалга белгалдаьккхар цо.

Ер шу доладелча денз шешийна финансировани яргеи йиззача хозрасчетаген яьннай завода коллектив. Цо дIадех массе оагIорахьа болх сихха хувцалга, хьалхалатта методаш балха юкъейоалаелга. Халахете а, массанахьа а дIакхачац завода къахьегамхой. Иштта, предприяте керттерча хьокхамех цаI ба договорни декхараш кхоачашделга. Цу декхарех хIанзалца лоархIабаьбац уж. Ма хетта дика яц арахеца продукци а. Цхьайолча цехашка Iалаьмате во да балхеи бытеи хьалаш. Къаьстта во да уж йиълагIча, бархIлагIча цехашка, кхыча подразделенешка.

Собране дийцар къахьегама дисциплина хилар йоаггIача бесса ца хиларах. ДIадахача шера 132 моттиг хиннай дисциплина толхаяь, царех 28 корта бохабу маларaш меларах я.

Цудухьа коммунистий керттера теркам тIаберзабаь хила беза кхоачамбоацараш овлангара денз дIадахара, перестройка дIадеххача бесса къахьегара. Из чулоацам болаш дар собране дакъалаьцачар даь къамаьлаш. Цар ира критика йир подразделеней кулгалхошта А. Пономаревна, М. Калинкициевна, цар нахагара доаггIар хьа ца дехарах, юкъарча балха тIа кIезига дакъалоацаш хиларах. Шийна тIера бехк баккха гIерташ вацар парткома секретарь а.

— Дуккхача хана денз вай собранеш, партбюро заседанеш чакхъювл хьалхе а каьхата тIа оттаьча планах, — аьлар кхерамзлен техника бокъонаш лораяра отдела начальника Н. Полякова. — Кхерамзлен техника бокъонашца вIалла а бувзам болаш хилац дувцаш дола производственни дешаш, чулоацам боацаш я докладаш, беседаш. Цудухьа, царех хьабоалаш пайда а бац. Из нийса доацалга шаьра хов вайна. Ма дарра белгалдаха деза кхоачамбоацараш, цIераш яха еза бехкечар. Сога хьттача ший декхарех лоархIабеш бац завода керттера энергетик А. Амежнов, керттерча механика заместитель А. Банников, № 16 установка начальник А. Блинков, продукцена тIахьожам лоаттабара вола директора заместитель Г. Ясенович.

Юххьанцарча партийни организацешка отчетно-хоржамий собранеш йолча хана а гучаьлар дуккха а «готта» моттигаш. Собранешка дакъалаьцараша белгалдаьккхар перестройка еча массанена а шоай моттигаш кора ца яьлга. Коммунисташа во мах бир № 5 йолча цеха партбюро секретара Л. Бахтинай балха. Из шии декхарех мукъа а ялийтар. Дуккха а кхоачамбоацараш белгалдаьхар № 10 йолча цеха балха тIа а. Цу дерригне бехк тIабуж эггара хьалха парткома секретара.

Г-24 установка оператора Г. Мызниковас аьнача тайпара, доккхий кхоачамбоацараш да парте мугIарашка хьаэца нах хьахоржача а. Керттера теркам тIабахийта безача кхыча дешаех а дийцар собране хиннараша.

Н. ЕРЕМИН,
А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода парткома член, къахьегама ветеран.

Къахьеганза доходаш яхарца—лира къовсам

НАХ IЕХАБЕЛГА ЧАКХДАРГДАЦ

Республикерча торгови организацей балха тIа цIенхаштта кхоачамбоацараш хилар белгалдаьккхар соахка май бетта СССР Лакхехьарча Совета Союза Советеи Къамий Советеи законодательни предположеней комиссеша цхьана яьча заседане. Цул тIехьагIа дукха ха яьннай. Фуд-теш цу юкъа вайцига хувцаденнар? Бакъдар аьлча, дикагIча оагIорахьа хувцаденнар кIезига да.

Цу даькъе дукха масалаш доаладе йиш я. Хьаэцаргъя вай Гудермесски районера торгови организацеш. ДIабаха декабрь бутт чакхбоалача хана цигарча 47 торгови предприяте балхага хьежар торгинспекце болхлой. Тараз эшадеш увзаш, совлен ахчаш доахаш, дефицитни товараш къайлакхухьаш ноnагIо моттигаш гучаьлар. Цу даькъе къахьеганза доходаш яхара шии тайпара никъ корабаьб Я. Х. Абдулхалимов керте латтача универмага «Галантерея» яхача отдела заведующена Н. М. Исмаиловaна. Бахача наха чIоагIа хоатташи дика дIаэцаши да импортни паласаш. Из дика кхетадеча отдела заведующе хьулбаь дIабиллар хIаранех 21 тума доаккхаш бола итт палас, хIаранех дийтта тумеи диъ соми дехаш бола ялх палас, хIаране мах ийс тумеи кхо соми дола бархI палас, тIеххьарбар 288 сом мах болаш бар. Иштта хьулдаь дIадеxка дадар ялх-ялх тума деха дорожкаш, синтетически кIувсилгаш, 540 флакон «Янтарь», «Солнышко» яха шампунь. Кхыметтел, дефицитни товарашта учет лелаяра дола книжка а хиннадац, ткъаь тайпарча товарашта тIаоттабаь мах а бацар.

Совлен мах боахаш товараш дохкара деш гIулакх да из. Шоашта ловр леладе мукъа хIанаб универмагера продавецаш? Цун керттера бахьан да цхьаккха тайпа тIахьожам ца хинналга, коллектива кхетама болх эсала вIаштIехьбаьккхалга, шоай карарча болхлошкара универмага кулгалхоша доаггIар хьа ца дехалга.

Унвермага кхыча отделашка нийслой-теш хIанз лакхе вай дийцараш санна дола ийрча гIулакхаш? ДIатехкача, шоашта болча аьттона дефицитни товараш дIахьулдара даькъе шоайла яхье яьлча санна я ерригa отделаш. Масала, М. Дзукаева заведующи йолча «Трикотаж» яхача отделе йохка хьаоттаяь яцар берий хачеш, футболкаш, гольфаш, кхыяраш. ХIаьта З. Осмаева керте латтача «Ткани» яхача отделе къайладаьккха дIаоттадаь латтар 120 метр хикиси, 150 юхьмарех хьекха гаташ, кхыдараш. Ийс тайпара кIадаш мел мах ба ховш дацар. Шоашта товар эца чубаьхка нах продавецаша дIааьннача маьхах уж кIадаш а ийца дIабаха тарлу. Дохка хьа ца оттадеш къайладаьккха хинна универмагера деррига товар 5917 соми 16 кепиги мах болаш дар!

Кулга цIена боацаш, фунагIа даь а ийдархошкара совлен ахча даккха гIертараш бар Гудермесерча № 44 йолча тика чу а (заведующи Р. М. Иналова). Цу тика тIа болх беча продавеца З. Иналовас ах килограмм я, аьнна, ийдархочоа дIаенна мармелад ткъо грамм эшаяь яр. Иштта цо болх беш хилча хIара килограмма тIара цо эшаю 40 грамм, хIаьта бIаь килограммах цунна шийна юс йиъ. З. Иналовас къайла а яьха дIаоттаяьяр хIара килограммах 4 соми 39 кепиги доаккхаш йола «Морские» яха ткъо килограмм конфеташ. Безаш-бовзаш барашта лаьрхIа хургьяр-кх уж.

Иллача ханал тIехъяьннача шурий смеса 29 пачка, «Тархун» яхача хин 52 шуша яр тика тIа. Цар мах ба 61 соми 10 кепиги. Иштта холодильнике дIа а оттадаь, телха латташ дар 16 соми 30 кепиги мах бола кулинарни даьтта. Хьогге акт а оттаяь, шоай баланса тIера цар дIадаьккха хила деза товар да из. Цул тIехьагIа из дохке цар киса дода 77 соми 40 кепиги. «Гале чу елла юв тIаяланза Iийнаяц», яхаш да халкъа кица. Из санна мел чIоагIа киловзал а увттаеш, къахьеганза доходаш яха гIерташ цар еш йола куташ, лечкъораш цкъа гуча ца даьлча Iе йиш йоацалга кхетадац-те цу тика болхлоша.

Геттара чIоагIа говза хIама яккха Iемаб К. Усманова заведующи йолча 55-ча тика болхлой. Товар дIа массаза хецача хана шоашкахьа итт грамм юсаргйолаш нийсдаь дIаоттадаьд цар тараз. Ийдархошта цар колбаса увзар юхьигаш а, хьерчаяь тIиргаш а дIа ца йоахаш. ТIаккха эшадеш дола тараз кхы а дукхагIа хул. Цу тIа а соцаш бац къахьеганза доаккхача рузкъага баьнна тика болхлой. Цу даькъе цар техка а шаьрденна а дола такилгаш дукха да. Мах тIабоацаш дохкаш латташ дар гIайбаш, хикиси, томат-паста, кхыдола товараш. Хьагуча ца доаккхаш латташ дар 121 соми 60 кепиги мах бола ах бIаь килограмм шекар - песок, 120 пачка хIамаш ютта порошок. ТIехьагIа сов мах а боахаш, дохка лаьрхIа хиннад уж.

Вай лакхе бийцараш санна кулга цIена боацача наха никъ бехка а царгара доагIаш дар хьадеха а магаций района партийнии советски органашта. Перестройка вай мехка шерра яржаш латтача хана цхьаккха дича а ла мегаргдоацаш гIулакхаш ма дий цр леладераш.

С. УЗАЕВ,
РСФСР гIолларча товарий дикалаи торговлеи пачхахьалкхен инспекце-Нохч-ГIалгIай республикански управлене госторгинспектор.

Б. КОСТОЕВ.

ГОСПРИЕМКА—ХАНО ДIАДЕХАР

ШЕРА ЗЕДЕННАР

«Оргтехника» яхача объединене «Электроприбор» заводе госприемка юкъейоалаяй 1986 шера 1 октябре, хIаьта 1987 шера январе денз завода ерригa продукци Госприемка тIахьожам лоаттабеш я. Госприемка хьалашка беш бола болх дика хилар изделей дикал лакхъяра, производствои къахьегами вIаштIехьбаккхара, технологически дисциплина чIоагIъяра, продукци хьаэцара-дIаялара регламентаци цIенхаштта лоаттаяра, сага фактора лоархIам лакхбара. Продукце дикал лакхъяра тIехьара къовсам айххагIа бувзалу боахама механизм эргаьккха тоаярца.

Партийни организаце болхлошта юкъе болх бу Госприемка хьалашка къахьегам вIаштIехьбоаккхаш, де дезар дIадовзийташ, кхетам луш. Завода подразделенешка партийни собранеш, парткома заседанеш, семинараш ю госприемка хьалашка продукце дикал лакхъяра дешаш дувцаш. Госприемкана юкъе ва верригa а 11 саг.

Из иштта дале а, госприемкас гучадаьхад продукце дикалах дола цIенхашттара кхоачамбоацараш. Госприемка юкъейоалаяра кийчо еча хана цхьайолча службаий цехийи кулгалхоша ледара гIулакх даьд. Масала, Госпрнемкага хьакхаьчача оатхалех 25 процент яраш юхакийчъе езаш яр. ХIаьта деталешта термообработка яра техпроцессаш вIалла мегаш яцар. Оборудоване цхьадола дакъа тоадаизеи технологически ма доаггIара нийса доацаши дар, къаьстта зуборфрезерни оборудовани. Цеховой оснастка, шаблонаш, кхыяраш кхоачамболаш яцар. Цхьа бустам болаш хила еза деталеш нийса яцар.

Хила майоаггIара яц № 1 йолча цехера зубофрезерни, № 8 йолча цехера лист соттаюи сварочнии оборудовани.

Завода чIоаггIа эшаши хIанз йоацаши я климатически камераш, кхыйола средстваш. Продукци миштай хьажа везаш хул «Промавтоматике», «Союзавтоматстроме», «Гипрогрознефтегеофизика». Изделеш дика хилийтара Iаткъаш да заводо лерттIа болх ца беш хилар а. Масала, август бетта арахеца йоагIача ерригача продукцех хьалхарча декаде Госприемке дIачуеннар 16 процент мара яцар, шоллагIча декаде 18 процент, кхоалагIча декаде — юхейисар. Хьалхарча шин декаде дIачуенначох 98 процент дIанийцар, тIеххьарча декадерчох — 83 процент.

Декабрь бетта дуккха дикагIа вIаштIехьъяьккхаяр заводера производство. Из бахьан долаш 12 декабре 50 процент, хIаьта 29 декабре 1987 шера декабрь бетта дIаяла лаьрхIа хинна ерригa электрофотографически аппараташ госприемка дIанийцар.

Объединене штатни расписанена юкъедихьад генеральни директора продукце дикала вола заместитель хулга. 1987 шера 1 январе денз чIоагI а яь, йолаш я ОТК болхлошта премеш телapax йола положени. Цу положенегIа генеральни директора продукце дикала хьакъехьарча заместитела боахама балха бухсоцаш керттера хьахинначох преми лу продукце дикал лакхъяра дола гIулакхаш кхоачашдича, брак хургйоацаши технологически производство толхаергйоацаши гIулакхаш дича.

ОТК болхлошта премеш лу брак шии ханнахьа хургйоцаш соцайнча, производства технологи ца талхийтача; деталеш, узлаш, изделеш шии ханнахьа дIанийцача.

КIезиг-дукха дикагIа хиннай хьапродукци. 1986 шера ноябре шозлагIа хьалхашкайнхьа дIанийца продукци 47 процент хилар, декабре — 26 процент, тIехьагIа кхы а кIезигагIа хилар из.

Хьаеш йола продукци иштта дика хиннай Госпрнемкас технически документаци оттаеча, технологически процессаш лелаеча порядок хилийтар бахьан долаш, продукци хьаераш инструментаца Iалашбарах, цар бехктохкамн ОТК-гара хьадехари лакхдарах.

ХIанз арахецаш йола ерригa продукци ГОСТ дIадехараша ма яххара я.

Отта а даь кхоачашдеш да продукце дикал лакхъергйола гIулакхаш, цунна тIахьожам лоаттабу Госприемка. Хан-ханнахьа хьож кийчъяьча изделешка, наладочни балхаш дара, продукци дIаялара-хьаэцара хьалаш тоадаьд. Кхалингаш, йола чархаш, кхыяраш дикагIа кийчъю. Керда токарни, фрезерни, аьшка лист соттаеш йола станокаш оттаяй. Бакъда из деррига а кIезига да. Цу хьакъехьа болх дIахо а беш ба.

Из иштта дале а, деталеш кийчъеча хана конструкторски документаци йоацаши цкъа хьалхашка ма енге а Госприемка ерригa продукци хьа ца эцаши хIама хул? Укхаза керттера бахьан да производство ритмични ца хилар. Хьалхарча декаде 2 процентагара 12 процентага кхаччалц продукци хьаю, шоллагIча декаде 16-негара 20 процентага кхаччалца. ХIаьта кхы тIа тоае езаш йиса ерригa продукци кхоалагIча декаде кийчъю.

Цу хьакъехьа хIама тоадара де гIулакхаш оттадаьд, бакъда хьа даь хIама дац. Цун бахьанаш: кхоачамхилал Iалашбаьбац продукци хьаеш бараш инструментаца, приспособленешца, дикача оснасткаца. Производства оборудовани кердаяккха йолаьяц Госприемка юкъейоалайнча мара.

ХIанз тIагIертта оборудовани хьаеха еза Минприборагара. Йолаш йола оборудовани технологически нийса тоае еза. Службаш Iалашъе еза испытательни оборудованеца, стендашца, кхы эшаращца.

Продукце дикал тоаяра деррига дешаш керттерча даькъе Госприемка партийни организацена, парткома хьалхашка увтта а ду, хьожа а хьож. Масала, иштта партком дийцар Госприемка хьалашка сага фактора болча лоархIамах дола дош.

Госприемка болхлоша продукце дикал лакхъярах, шоай балхах дийцад радио чу гIолла, телевидене, газеташ тIа. Объединене генеральни директора Госприемка дIадехарашта боагIаш бола теркам тIабохийт, службашка хьалхе а дIахайт де дезар.

Цу дерригне йиш хилийтай коллективе моральнопсихологически климат тоаде. Госпрнемка хьалашка болх бе завод йолаеннача хана денз цо арахецача продукцех лаьца рекламаци енаяц.

1987 шера 8 бетта 74 претензи ера, продукци дика яц, яхаш. Из хIанад хьежачул тIехьагIа гучадаьлар болх байтача хана режим ма йоаггIара ца лоаттаярах цар аппараташ толхаяьлга.

Бакъда из дац продукци дикагIа хилийтара дешаш «Электроприбор» заводе къоастадаь даьннад яхалга. Инструментальни производства оснастка тоаяра, заводе дахьаш дола металл дикагIа лоаладара, деталеш хьаеш йола процесс нийса лелаяра, электрографе къаьнара продукци эргаяккхара, ЭР-300 КЗ, ЭР-620 К5 яха аппараташ хIанзарча дунен боарамагIа ма йоаггIара хилийтара дешаш къоастаде а сихде а деза.

1988 шера «Электроприбор» заводо болх бергба ше шийна финансировании шийга дIадахар юха меттаоттадарен хьалашка. Госприемка эффективноста дешаш кхы а дукхагIа дувзаденна хила деза йиззача хозрасчетаца. Из да брак ярах доала зе ма хулла кIезигдергдолаш продукце дикал лакхъяр, из да ерригa технологически операцеш геттара дика кхоачашъяр, конструкторски технологически нийса йоаца деталеш сборка тIа ца яхийтар.

Я. КАЛАНТАЕВСКИЙ,
Грозненски «Электроприбор» завода Госприемка служба кулгалхо.

Советски Эскара 70 шу дизара накъадолхаш

ВИЗЗА БIУХО

«Хьамсара Махьтии ШариIати! БIун даькъа командоване дика а хеташ, хоам бу шуга, шун воI Идрис ший тIемахочун декхар дизза, присягои уставои, вай сийлахь-йоккхача Даьхен хьашташа дIа ма деххара кхоачашдеш хиларах.

Шо доккхал де йиш йолаш да шоай воI иштта хьалкхерах. Шо могаш-маьрша хилар, къахьегача оаш толамаш дахар лов тхона».

Иштта чулоацам болаш письмо дар Сийлахь - боккхача Октябра 70 шу дизара юбилей хьатIакхоачача хана Назрановски района Пхьилекъонгий-Юрта бахача ХамхоевгIар адресагIа денар. IалаьмаIе дегаш гIоздаьнна дийшар из цIей долча деношка шин воIагара дIайиккхача, берригаш а цIагIа нийсбеннача бIухочун дас, нанас, вежараша, йижараша.

— Оаха чIоагIа доккхал ду тхоай воша иштта хиларах — аьлар Грозненски медицински училище дешаш йолча бIухочун йишас Аьсета. — Дукха ха йисаяц из цIава а. Цхьабакъда, цу тIа кхоачалургбац тха дезала Советски Эскарца бола бувзам. ХIанз Афганистане гIулакх деш ва кхы цхьаькха тха воша, — Адам БIаьсти, Идрис цIавоагIача хана, салтечун форма тIаювхаргья соахка итт класс чакхъяьккхача Мовлата. Эггара воккхагIвола ши воша — Мухьмад-Салами, Мухьмад-Башири эскаре гIулакх даь баьннабале а, шинелаш Iояха дага бац. ВоккхагIвар юртарча школе военрукалла болх беш ва, шоллагIвар — милице балха эттав. Кхы а хургвола ши салте хьалкхувш воагIа тха дезале — Мухьмади Ахьмади. ХIанз дешархой ба уж.

Юртарча наха дикадар мара алац ХамхоевгIарех. Да — Махьти дукхача шерашка Назранерча автотранспортни предприяте къахьегаш ва. КIезига никъ баьбац цо лоаллаш йолча «ЗИЛо» хьалъеш латтача объекташка гIишлон материалаш дIакхухьаш. Къахьегама ветерана болх цкъа мо дукхаза а Сийлен грамоташца, ахчан премешца белгалбаьб АТП кулгалхоша. ХIаьта Махьти ше нахаца безаме йист хила ховш, кхычарна накъавоалаш, Iимерза саг ва.

«Нана — турпал» яха сийлахьа цIи лелаю ШариIата. Къонгел совгIа, цо хьалкхеьий йиъ йоI. Еррига ший дега йIовхал, безам дIабеннаб цо берашта. Къахьегам безаш уж хьалкхебара дIабеннаб берригa низ. Цудухьа тахан во дезалхо хьалкхеваьв Iа аьнна наха шийха бехк баккхар кхера езац цун, цIийъяла езац. ХIаьта цул лоархIамегIа кхы фу хургда сага вахаре?

— Даьхенал дезагIа хIама дац вай, — йоах Махьте. — Цунна дIабала беза беррига низ, хьинар, эше вахар а. Дика хет сона эскаре бахийта къонгаш сай болаш. Цхьабакъда, нийса хургдац ази са цIеннанаси садаац аьлча. Тха садуар эскаре ваха дезалхо шин шера цIагIа ца хилар бахьан долаш дац, из визза бIухо вац алар кхераш да.

Цар воIах — сержантах Идрисах командоване яздаьчо хьахьокх да-нана кхера безаш боацалга.

М. МАЖИТОВ.

СУРТА ТIА: сержант И. Хамхоев.

Р. АУШЕВА сурт.

СПОРТ

БАТУТ

Укх деношка чакхъяьлар Нохч - ГIалгIайчен Кубок яккхара батута тIа кхувсабаларах йола яхьаш. Цига дакъа лоацаш вар 50 совгIа спортсмен.

Керттера совгIат кхаьчар Грознерча № 20 йолча школа дешархочоа, СССР спорта мастера А. Хумгаевнеи СПТУ-19 дешаш йолча И. Наконечнаянеи. Дика дIайихьар яхьаш Г. Шепилова, Л. Гончаровас.

ВОЛЕЙБОЛ

Укх деношка Саратове ловзаргья «Автомобилист». ТIеххьарча вIашагIкхетарашка вай волейболисташ Грозне шозза Таганрогерча «Прибояца» лайзар. ВIашагIкхетараш ирача къовсаме чакхдаьлар. Шозза а счет 3:2 йолаш толам баьккхар вай мехкахоша. ХIанзарчоа йиънех йиъ очко йола «Автомобилист» турнирни таблице хьалхалаттача коллективашца я.

ТЕННИС

Каникулаш йолча деношка вай республикерча берийкхувшбоагIарий спортивни школай истола тIарча тенниса викалаш Москве баха хилар. Шиннегара дIа мел ийккхараш финале баьлар. Къаьстта дика чакхъяьхар яхьаш № 21 йолча школа дешархоша Д. Смоляковеи В. Бажановаси. Уж призовой моттигашка ба.

— Таронаш йоккха йолаш я вай команда, — аьлар тренера А. Каракашьяна. — ДукхагIбараш геттара къона спортсменаш ба. Теша лов, дIахо йодача хана цар доккхий толамаш доахаргхилapax.

КАГИРХОЙ ЯХЬАШ

Къаьстта дукха чакхъювл укх тIеххьарча хана кагирхой яхьаш. Масала, Владимир яхача городе чакхъяьлар ДФСО профсоюзий Российски совета спортсменашта юкъера дзюдох йола чемпионат. Цига толам баьккхар вай мехкахочо, спорта мастералла кандидата Ю. Зайпулаева (74 кг).

Иштта дика дIайихьар дзюдох йола яхьаш Брянске баха хиннача «Динамо» ДСО викалаша а. Вай команде шиъ чемпион ва — ЧИГПИ студенташ И. Устархановн К. Исаевн. ШоллагIчеи кхоалагIчеи моттигашка ба ПТУ-9 дешархо И. Газиеви ПТУ-22 Р. Герзищеви.

Чебоксары яхача городе шоай лоIаме кIалтохарагIа йолча яхьашка дакъа лаца баха вай спортсменаш кийчбаьраш тренераш Г. Эльдерхановн С. Батыровн бар. Вай команда мугIарашка бар «Трудовые резервы» яхача ДСО викалаш. Чемпионаш хилар А. Бисултанов (57 кг), И. Джабранлов (82 кг), И. Боков (130 кг). ШоллагIча моттиге ба В. Сашов (48 кг), А. Ужахов (74 кг), Р. Хизриев (130 кг).

Грозный тахан.

А. АБДУРЗАКОВА сурт.

Школьни реформа — массане юкъара гIулакх

КЪОНА ДАЙ

Петропавловская яхача станицерча культура цIагIа дукха ха йоацаш 32-гIча районни слете вIашагIкхийтар Грозненски района дешархой производственни бригадай викалаш. Слет дIайолаялалехьа хIара школа шоай уголокаш кийчъяьяр. Цига дар баьцадаараш, сом, рапорташ, альбомаш, стенгазеташ, дневникаш, цу тIа бувцаш бар дешархой производственни бригадаша (УПБ) мел баь болх. Царна юкъе белгала яр Петропавловскерча, Старосунженскерча, Алхан-Калерча № 2 йолча юкъерча школай уголокаш. Комсомола райкома хьалхарча секретара Елена Алейниковас слет хьаеллаш доклад йир. Цо белгалдаьккхар дешархой производственни бригадаша мехка Кхачан программа кхоачашъеча деш дола гIо.

1987 шера районера ши эзар совгIа дешархо аьхни дакъалоацаш хилар колхозашка, совхозашка беча балхашка, школаш тоаеча, Iалам лорадеча.

Дешархой производственни бригадаша халкъбоахаме лоаца дакъа доккха хилар да из, цар 1987 шера 49350 центнер доакъара свеклаш, 2250 центнер комсаш, 12600 центнер баьцадаараш, сом чуийцар. Шоаш хьийгача къих дешархоша 160 эзар сом а даьккхар. Района доккха совгIат да цар баь болх.

Дешархошта къахьегама кхетам луча керттера моттиг лаьцар социалистически яхьо.

1987 шера къахьегама пхелагIча четвертагIа баьча балха итогех хьалхара моттигаш яьхар Первомайскерча, Петропавловскерча, Ильинскерча, Чечен - Аулерча № 12 йолча, Алхан - Калерча № 1 йолча, Побединскерча юкъерча, Старосунженскерча бархIшерарча школай дешархоша. Первомайскерча юкъерча школера производственни бригадана дIаеннача 10 гектара доакъара свеклагIа, хIара гектара тIара 441 центнер хьувкъам чуийцар. Берашеи цар кулгалхочо Виктор Васильевич Кузнецовси хьаьнала хьийгача къих хьахиннар да из. 1-ча Мая цIерагIча колхоза кулгалхой чIоагIа гIо деш хилар берашта, царна елар 2 трактор, культиватор, прицеп, культстан а кийчйир. Мадарра аьлча, укхаза къахьегам беза Iомабу кхувш боагIараш. Петропавловскерча юкъерча школера дешара - производственни бригадо (кулгалхо В. В. Степанов) 1987 шера хIара гектара тIара 350 центнер доакъара свекла яьккхар. Балха аьттона царна оборудовани а техника а елар. Из бригада болх бе йолаелча денз къахьегам беза а бенна, из бизза кара а нийца, дIавахав массехк эзар саг.

1-ча Мая цIерагIча колхоза правлене, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша шоай материально - технически база чIоагIъю. Цунца цхьана лакхлу бригаде болх бечар безам а.

Ильинскерча юкъерча школера УПБ (бригада кулгалхо Л. Гайсултанов) дика болх беш хьайоагIа. 24 гектара тIара цар яьккхар 96 тонн комсаш, хIара гектара тIара 40 центнер йоаккхаш, из хул планал 10 центнер совгIа. Даймехка халкъа боахам хьалъайбар духьа, дика традицеш лораеш, Ильинскерча юкъерча школера 37 процент бераш юрта боахаме болх бе Iийра.

Чечен - Аулерча № 2 йолча юкъерча школера 40 дешархо «Тепличный» совхозе бIарччача шера болх беш хилар. Дешархой къахьега Iомабеш ба хьехамчаш, говзанчаш, дукххача хана денз болх беш бола къахьегамхой, иштта кхыбараш а.

Тахан вай вахаре къахьегам безаргболаш дешархошта кхетам луча Iоаяь хьехархой опыт шерра йоаржаяра теркам тIабахийта беза. Школай реформе лоархIам болаш хIама да из.

Шоай ха а низ а кхо ца беш болх беш ба дешархой производственни бригадай кулгалхой В. Кузнецов, В. Степанов, Л. Гайсултанов, З. Таташева, С. Исраилов, А. Гучнева. Уж ба берашта шоаш лаьттан къона дай болга дIахайташ.

Колхозашкеи совхозашкеи 1987 шера болх беш хилар производственни бригадашкара механизаторий 15 звено, хьайбаш леладерий — 9. Къаьстта белгалъяха еза Гикаловскерча, Ермоловскерча, Правобережнерча, Октябрьскерча юкъерча школашкара, цIагIа болх беча Виноградовскерча комбинатера дика къахьийга звеньяш. Уж говзалаш чоалхане яр, аьнна тIехьашкахьа ца боалаш, бокккхийчарна нийсса къахьегаш дар уж бераш.

ЧIоагIа маьхера хIама да къахьегама объединенешка хIара дешархо боахама кулгалде, тайп-тайпара говзалаш караерзае, паччахьалкхен рузкъа лораде Iомалуш хилар. Уж хIамаш дика кхетадаьд Чечен-Аулерча юкъерча школа дешархочо Зубарха Джиев Мухьмад-Iаьлас, Алхан-Калерча № 1 йолча юкъерча школерча Хажбатырова Раисас, Побединскерча юкъерча школа дешархочо Тарсиева Раяс.

Кагирхошта юкъе традици а хинна дIаэттай социалистически яхь. БоаккхагIчарна нийсса дика болх беш хилар «Хьувкъам-87» яхача кампане йоккхача АтагIарча № 2 йолча юкъерча школа дешархо Юсупов Рамзан, цо болх бир «Атагинский» яхача совхозе комбайнералла. Ший даьца штурвальни волаш хилар Гикаловскера юкъера школа чакхъяьккха Мукуев Ризван. Цо цIаькха а тешаву дешархой къахьегам общественни гIулакха дакъа хиларахи юртбоахама продукташ яхара паччахьалкхен планаш кхоачашъяра цо гIо деш хиларахи.

Из берий ловзар дац, паччахьалкхен лоархIаме а бехктокхаме а гIулакх да. Цудухьа массаволча кулгалхочо, хьехархочо ший теркам тIабахийта беза цу деша.

Цу балха юкъе дукха эшараш а халонаш а йолаш моттигаш нийслу. Из да культурни станаш кIезига, опыташ еча берашка кIезига дакъа лоацийташ хилар. Вайна махарра, дийнахьа оасар даь баьнначул тIехьагIа, кIаьддена бераш машинаш йоацаш, гIаш чуаха дезаш хул, цхьайолча бригадашка кхыметтел хий доацаш моттиг а нийслу. Эггара чIоагIагIа йола проблема я берашца болх бе специалисташ ца хилар.

Цу хIамашта комсомола комитето кIезиг теркам тIабохийт. Царна могаргдар берашта эшаш дар хьадеха. Комсомола райкомера дешархой отдело советскии боахамеи органашта хьалхашка цIенхаштта оттадац къахьегама объединенеш йоагтIача тайпара Iалашъечара кхоачамбоацараш дIадахара, гIулакх тоадара дешаш.

Дешара - производственни бригадаштеи школай хьун боахамаштеи боккхагIбарашкара цIенхаштта гIо эш. Цар толам баккхар тийша да агропромышленни объединенештеи школаштеи юкъерча бувзамех.

Гулбеннараша белгалдаьхар а дукхагIча даькъе из дар. Слета делегаташа района берригача дешархошка кхайкарал дир, хIаьта 1988 шера социалистически яхь йоаржайир. Иштта итогаш йир школьникий къахьегама яхьа. Котъяьннарг лаьрхIар Первомайски юкъерча школа УПБ. КПСС Грозненски райкома секретара Л. Битаровас цунна дIаелар карара кара тела ЦIе Байракхи КПСС райкомеи райисполкомеи Сийлен грамотеи, царца цхьана маьхера совгIат. ШоллагIеи кхоалагIеи моттигаш кхаьчар Петропавловскии Ильинскии юкъерча школашта.

Дешара - производственни бригадашка хьинаре дакъа лацарах дукххача дешархошта ВЛКСМ райкомеи районои Сийлен грамоташи маьхера совгIаташи, «Ахкан къахьегама четверта ударник» яха значокаш елар.

С.-М. ЯСУЕВ,
тха штате воаца корр.

ДИКА БОЛХЛО

Ачхой - Мартановски района «Самашкинский» совхозе кIезига бац «дошо кулгаш» дола нах. Царех цаI — коммунист, газоэлектросварщик Магомадов Башир. Укхаза ше болх беча дукхача шерашка наьха безам тIаоза, «профессех дикагIвар» яха цIи яккха аьттув баьннаб цун. Цул совгIа, юртахоша цун сий ду дог цIена къахьегамхо, шийна дIатIадилла моллагIдола гIулакх дизза кхоачашдеши тIехьависачоа новкъостал де кийча воллаши из хиларах.

Ховш да, сварщика хьаде хIама массехана а корадоагIалга. Iай а лаьгIлац цун болх. ХIанз юртабоахама техника тоаеча къахьегаш ва Башир. Укхаза лоархIаме да хьадер тешшаме а дика а хилар, кхоана, ялат дIадувши чуэцачен хана, хьовзам хургбоацаш.

— Дукха еза сона сай професси, — йоах Б. Магомадова, — из наха накъайоалаш, эшаш йоландаь.

— Дика специалист ва Башир, — яхаш дувц совхоза мехмастерске заведующе А. Эльдерханова. — Боахамо хIара шера техника ханал хьалха тоаяь йистейоаккхаш хилар чIоаггIа тийша да цун балхах.

В. КУРБАНОВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕНЕ БАХАЧА НАЬХЕИ ХЬАЬШИЙИ ТЕРКАМГА!

Аэрофлота агентства кассашка (Грозный, Полежаева улица, 9/32) Грозный яхача аэропортера дIаухаш йолча самолетий ерригача рейсегIа мукъа моттигаш йолаш я, Шевченко, Узене, Ереване, Ташкенте йолхарашкара дIайиккхарашка.

Цакхетар хатта мегаргда укх телефонегIа: 2-75-46, 2-36-08.

Самолетаца никъ бе дувла!

ХЬАМСАРА ЭЦАРХОЙ!

Дувла «Веломототовары» яхача № 16 йолча тха тика тIа: г. Грозный, Демьян Бедне цIерагIа улица, 14. Цига ва йиш я автобусашца №№ 1, 24, 18, 14, Кирпишкий завод яхача уж совцача кхаччалца. Тха тика тIара эца йиш я: мотоциклаш «Днепр-11» — 1856 сом мах а болаш, «Днепр-16» — 2667 сом мах а болаш, «Иж-Планета» — 1360 сом мах а болаш.

Иохкаш я иштта вIашкаехкаш йола наькъашка лелара йола велосипедаш.

Тха тика тIа дувла!

«Промтовары» яха объединени.

«Орбита» яхача фирменни тика (г. Грозный, пр. В. И. Ленина, 104) болхлоша бахача нахага дIахойт: Къаьна аппарат (телевизор, радиоприемник, радиола) тика чу хьачулуча хана из хьачулушвар мала ва ховргдолаш дола документ (паспорт) шийга долаш хила везилга.

Тика телефонаш: 3-63-79, 3-57-57.

ХЬАМСАРА КИНОХЬАЖАРХОЙ

Грознерча «Юбилейный» кинотеатро кинофестивале хьех шо. Кинофестиваль я «Дукха дезача фильмаца вIашагIкхетар» яхача темагIа.

Программе:

16. январе. «Сай лоIамагIа езеннай». «Ленфильм» яха киностуди.

Ролаш ловзаераш: О. Янковский, Е. Глущенко.

23 январе. «Карнавал» (2 сери). М. Горьке цIерагIа киностуди.

Ролаш ловзаераш: И. Муравьева, А. Абдулов.

30 январе. «ЭгIазлон ди». М. Горьке цIерагIа киностуди.

Ролаш ловзаераш: Ю. Бурдайтис, Г. Байкитите.

6 феврале. «Кхераме гастролаш». «Одесская» яха киностуди.

Роль ловзаер: В. Высоцкий.

13 феврале. «Курьер». «Мосфильм» яха киностуди.

Ролаш ловзаераш: Ф. Дунаевский, А. Немолеева.

Дувла тха кинотеатре!

Тха телефонаш: 9-85-98, 9-86-45.

ТЕЛЕВИДЕНИ

16 ЯНВАРЬ

I ПРОГРАММА

6.30 — «120 минут».
8.35 — «Боз салнын» яхача иллеи халхареи халкъа ансамбла концерт (Киргизски ССР).
8.50 — Документальни фильм.
9.10 — «ХIана, сендухьа». Берашта йола передача.
9.40 — Советий мохк. Манеже хиннача Ерригсоюзни художественни выставках дола дувцар.
10.25 — «Россен сийлахьа цIераш». «Станиславский». Документальни фильм.
10.55 — «Портрет с вариациями». Донецкера передача.
11.35 — «Массанена а хIаранена а».
12.05 — «Социализма мехкашка». Телевизионни журнал.
12.35 — «СелаIад» яха халкъа творчества телепрограммай дунен халкъашта юкъера фестиваль». Рассвет с Мулукуку» яха ансамбль юкъе а йолаш рождественски цIей дезаш (Никарагуа).
13.00 — Советски Эскареи Тiема - Форда Флотеи 70 шу дизарга. «Тха городера зIамига саг». Художественни фильм (1942).
14.30, 23.20 — «Кердадараш».
14.40 — «Хьайбай дунен тIа».
15.40 — Фигурни катани. Европа чемпионат. ЛоIаме халхар. ЧССР передача.
16.40 — «Барт бара халача наькъашца». ДIахьор — политически обозреватель И. Фесуненко.
17.40 — «Наталия Сац. Тийша ва...» Телевизионни документальни фильма премьера.
18.30 — «Ленивое платье». Мультфильма премьера.
18.40 — Кердача шера цIейна хетаяь представлени. 1-ча январе хинна передача кердаяккхар.
21.00 — «Ха».
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — Кердача шера цIейна хетаьча представлене дIахоподар.
23.25 — Фигурни катани. Европа чемпионат. МаIанах. ЛоIаме программа. ЧССР передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Перспектива». Телеобозрени. Социалистически мехкий Iилма-довзийтара программай цикл хьеллар.
9.00 — А. С. Пушкин «Пиковая дама». Телевизионни театральни абонемент.
10.35 — «УнахцIено».
11.20 — «Тiеххьара фаэтон». Iилма - довзийтара фильм.
11.40 — Перестройкеи бокъои.
12.00 — «Нохч-ГIалгIайчен кIира».
12.10 — Документальни фильм.
12.40 — Тха вернисаж. Художник Петр Миронов.
13.10 — «Шун дехарца». Концерт (нохчий меттала).
13.40 — Советски поэзи. А. Блок. «Шийтта» яха поэма.
14.10 — Дикача наьха вахар. И. В. Курчатов.
14.55 — Москван музыкальни цIеноош. А. Н. Скрябина цIагIа.
16.10 — «Пхи сайре». Субтитрашца художественни фильм.
17.50 — Хоккей. СССР чемпионат. «Спартак» — ЦСКА. 2, 3-гIа периодаш.
19.15 — «Iилман фантастикеи адамлеи нхоанеи». Дунен халкъашта юкъерча йоазонхой фантастий конференце итогех.
19.50 — «СибарегIе экрана тIа». Киножурнал.
20.00 — «Бийса даькъала хийла шум, бераш!» «Сигала бесса тIаьск». Мультфильм. 1-гIа передача.
20.15 — «Чува пурам лой оаша». Ноахалий шоайла юкъерча бувзамах. Алма-Ата-ра передача.
21.00 — «Ха».
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — «Гушдар — теша хала дар».
22.50 — «Дай - ноаной ди — шоатта».
00.20 — «Кердадараш».

17 ЯНВАРЬ

I ПРОГРАММА

8.00, 8.15 — «Кердадараш».
8.15 — Ритмически гимнастика.
9.00 — «В реликтовой роще». Документальни фильм.
9.15 — «Спортлото» тираж.
9.30 — «Будильник».
10.00 — «Аз гIулакх ду Советски Союза!»
11.00 — «Кхесташ да дискаш». Музыкальни передача.
11.30 — Къамаьл де вехар. Йоазонхочун Ю. Бондарева студенташца вIашагIкхетар.
12.30 — «Ашарий киоск».
13.00 — «Юртара вахар».
14.00 — «УнахцIено».
14.45 — «Дарелл Россе». Телевизионни документальни фильма премьера. 5-гIа сери «Последний уголок нетронутой степи» (Аскания-Нова заповедник). 6-гIа сери — «Тянь-Шанера Самарканде кхаччалца» (Чаткал заповедни).
15.45 — «Халкъа ашараш».
16.00 — Къоначa зрителя театр.
17.00 — «ЗIамига гIарбаш». Телевизионни спектакла премьера. (Лемингградера телевидени).
17.15 — «Бегашта а бокъонца а». Сатирически передача.
18.00 — «Дунен халкъашта юкъера панорама».
18.45 — «Ералаш» Берашта сакъердаме журнал.
19.00 — Фигурни катани. Европа чемпионат. Хьонхара выступленеш. ЧССР передача.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Портрет. Телевизионни фильма-спектакла премьера.
23.20 — ДIалокх Давид Азаряна джаз-триос.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Заряда е дIаотта!»
8.15 — «Наьна школа».
8.50 — «Знание» яхача программа кинозал.
9.55 — Портреташ. Г. Р. Державин.
10.50 — Професси хоржаш г. Вильнюса № 21 йолча СПТУ-х.
11.20 — Iилма-довзийтара фильм.
11.50 — «Дунен гонахьа». Киноальманах.
12.55 — Iилма: теори, эксперимент, практика.
13.30 — «Къона хьу». Iилма-довзийтара фильм.
14.00 — «Харцяувр». Телевизионни художественни фильма премьера (Польша).
15.25 — «Лидия Забиляста». Фильма-концерта премьера.
16.00 — Спортах документальни фильмай премьера.
16.40 — Музыкальни портрет. Денеш Гуниш (ВНР).
17.15 — Г. Никитин, О. Пыжова. «Пожелание успеха». Телевизионни спектакль.
19.00 — Телевизионни музыкальни абонемент. Эрсий композитораша Испанехи Италехи.
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун: бераш!» «Сигала бесса тIаьск». Мультфильм. 2-гIа передача.
20.15 — Iилма-довзийтара фильм.
20.35 — «СелаIад» яха халкъа творчески телепрограммай дунен халкъашта юкъера фестиваль. «Мулукуку» яха ансамбль юкъе а йолаш рождественски цIей. (Никарагуа).
21.00 — «Ха».
21.40 — Кинопрограмма».
23.35 — «Кердадараш».

18 ЯНВАРЬ
ОРШОТ
I ПРОГРАММА

6.30 — «120 минут».
8.35 — «Хьайбай дунен тIа».
9.35 — «Тха городера зIамига саг». Художественни фильм (1942).
11.00, 15.30, 17.30 — «Кердадараш.
15.45 — Инде фестиваль СССР- ре. «Якшаган». Традиционни театр.
16.15 — Сакъердаме старташ.
17.00 — «Iилмани къахьегамеи бувзам». Документальни фильмаш: «Новички в мире машин», «Пайдане технологи».
17.35 — Дебют. ДIалокх Г. Мурзабековас (чIондарг).
18.00 — Школа: перестройка проблемаш.
18.15 — «Къаьнача устои фаьлгаш». Мультфильм.
18.30 — «Пха». Радикальни реформа наькъашка. Белоруссе предприятешкара репортаж (гг. Гродно, Могилев).
19.00, 22.50 — Тахан дунен тIа.
19.20 — А. Н. Островский. «Пайдане моттиг». Союза ССР Паччахьалкхен академически ЗIамигача театра фильм-спектакль.
21.00 — Ха.
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — «Пайдане моттиг» яхача фильма - спектакла дIахолодар.
23.00 — «Лув кхера».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Никъ анайистага кхоач». Iилма - довзийтара фильм.
8.35, 9.35 — Iалам Iомадар. 3-гIа класс.
8.55 — Документальни фильм.
9.05, 11.00 — «Эрсий къамаьл».
9.55 — «Лигнин: юхачанхъяккхар, пайда эцара перспективаш». Iилма - довзийтара фильм.
10.05 — СПТУ дешархошта. Информатикаи вычислительни техникаи лардаш.
10.35, 11.35 — Истори. 5-гIа класс.
11.30 — Лоацца тайп-тайпарча хIамаех.
12.00 — «Нах ушалаш тIа. Полесски хроника». Художественни фильм. 4-гIа сери. «Дыхание грозы». 5-гIа сери — «Сугробы на дорогах».
14.15, 23.50 — Кердадараш.
16.25 — Кердадараш (нохчий меттала).
16.30 — Телефильм.
17.00 — Театри хьажархой.
17.40 — Фильм-реклама.
17.45 — «Нохч-ГIалгIайче». Информационни программа.
18.00 — Баскетбол. СССР чемпионат. МаIанах. «Жальгирис» — ЦСКА.
19.45 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!» «Хьалацийта хье, чкъаьрилг». Мультфильм.
20.00 — «Аз гIулакх ду Советски Союза!» СССР оборона министра, КПСС ЦК Политбюро члендалла кандидат, эскара инарал Д. Т. Язов йоазонхошца вIашагIкхетар.
21.00 — Ха.
21.40 — Перестройка прожектор.
21.50 — «Иллюзион». Художественни фильм. «Частная жизнь Петра Виноградова» (1934).
23.20 — «Дискаш кхесташ да». Музыкальни передача.

РАДИО

16 ЯНВАРЬ
ШОАТТА

7.35 — Техникана — кийчо! (нохчий меттала).
7.50 — Передачай программа.
7.55 — 8.00 — Хоамаш. Хаоттам.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — 8.45 — «Коллективи кулгалхои». Беседа (нохчий меттала).
10.40 — «Керда гIулакхаш вахаре» (нохчий меттала).
11.00 — «Къонал».
11.30 — 12.00 — Литературни Нохч - ГIалгIайче.
12.30 — Халкъа тIахьожаш балха тIа (нохчий меттала).
12.50 — «Хано хьалхадоахих» (гIалгIай меттала).
13.05 — 13.15 — Реклама.
15.15 — Грозненски джаз-клубе.
16.00 — «Профсоюзаши вахари».
16.20 — 17.00 — Илли оал Нохч - ГIалгIай радиои телевидении солиста Б. Тимурзиева.
18.20 — 19.00 — Ашарий почта.

17 ЯНВАРЬ
КIИРАНДИ

7.15 — Республикански газетий обзор.
7.30 — Передачай программа.
7.35 — 7.40 — Хоамаш. Хаоттам.
8.25 — 9.00 — «Шоана дукха еза ашараш».
11.20 — 12.00 — КIиранден ашарий программа.
15.15 — 15.30 — Бокъонаши нортамукъаленаши: долаш дари хетадолийтари (гIалгIай меттала).
16.00 — «Школьни глобус».
16.30 — 17.00 — «Къона тIехье» (нохчий меттала).
18.00 — 19.00 — «Иллеца доттагIал долчарна». Концерт.

18 ЯНВАРЬ
ОРШОТ

7.45 — 8.00 — «Юртара вахар» (гIалгIай меттала). Хоамаш. Хаоттам.
8.15 — Передачай программа.
8.20 — ЧуIе фусамаш хьалъяра — шерра никъ» (гIалгIай меттала).
8.30 — 9.00 — Iуйрийнара концерт.
9.15 — Предприяте гIонна бола боахам (нохчий меттала).
9.30 — «Тхога язду». Каьхатий обзор (гIалгIай меттала).
9.45 — 10.00 — Салаудина дехкевалар. А. Ведзижева дувцар (гIалгIай меттала).
15.15 — 15.45 — «Кагирхойи хан» (нохчий меттала).
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — Микрофона хьалхашка [illegible] концерт.
16.40 — 17.00 — «Саги за-кон» [illegible] (нохчий меттала).
18.00 — 18.30 — Керда хоамаш.

САЛОIАЧА ДЕНОШКА

ШОАТТА

В. И. Ленина цIерагIа ДК. 8.00. Барзкъаш дахеи теги Iомаву курсаш. 8.30. Машинкаца йийза хIамаш е Iомаву курсаш. 8.40. Берий гитаристий кружок. 9.00. Массовикий-затейникий кружок. 11.00. Техникий театр. 16.00. Халкъа драматически театр. 18.00. Балетни студи. 19.00. «ВIашагIкхетар» яха видеодискотека.

Н. К. Крупскаяй цIерагIа ДК. «Нокхарий леладерий» клуб. 11.00. Авиамодельни кружок. 13.00. «Къона правовед» яха университет. «Из хIаранена ха деза». 13.00. Драматически кружок. 18.00. «УнахцIено» яха клуб. 18.00. Кагирхой салаIара сайре.

С. М. Кирова цIерагIа ДК. 11.00. «КIай ладья» яха клуб. 16.00. «Къона теннисист» яха клуб.

Химикий ДК. 14.30. «Зуламах бола бехктокхам». 17.30. Духовой оркестра концерт.

Просвещене болхлой ЦIа. 11.00. «Книгаш дезарий» клуб. 12.00. Ийиза хIамаш е Iомаву кружок. 16.00. Гитаристий ансамбль.

«Красный молот» завода ДК. 10.00. Iарбий мотт бувца Iомалу. 12.00. «Вай — советски мехка пионераш». 15.00. Берий бальни халхарий кружок. 15.00. Бешамаш лелаерий клуб. 17.00. Английски мотт Iомабу кружок. 18.30. «Глобус» яха дискоклуб.

Пролетбата цIерагIа ДК. 13.00. Кагирхой цIей. 14.00. «Къона юрист» яха киноклуб. 18.00. «Сверстница» яхача клуба салаIара сайре.

«Оргтехника» объединене ДК. 15.30. «Наркомани, токсикомани, алкоголизм — кхувшбоагIарий организма а царех доала зулам». 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

КИМ-а цIерагIа клуб. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

В. Маяковске цIерагIа клуб. 16.00. «КIай ладья» яха клуб. 20.00. Кагирхой салаIара сайре.

Гороно СДЮСШОР стадион. ФутболагIа НГIАССР Iан хьалхле яккхар. 9.00. «Нефтехимик» — «Даймохк». 10.30. «Агропром» — «Монтажник». 12.00. «Башлам» — «Вайнах». 13.30 «Орга» — «Факел». 15.00. «1-ча Мая» цIерагIа колхоз — «Нефтяник».

Редактор **О. Б. ГАДАБОРШЕВ.**

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктокхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-80-12, 254-04; промышленностен транспортен — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-66; культура — 2-64-75, 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907 г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-53-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-66, 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттен деношка

СФ00012. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 200.